

Analiza mrežnih stranica muzejskih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Gabrić, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:909440>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-30**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
SMJER BIBLIOTEKARSTVO
SMJER MUZEOLOGIJA I UPRAVLJANJE BAŠTINOM
Ak. god. 2022./2023.

Lucija Gabrić

Analiza mrežnih stranica muzejskih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Diplomski rad

Mentorice:

dr.sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof.

dr.sc. Helena Stublić, doc.

Zagreb, rujan 2023.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem kako je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenoj i citiranoj literaturi. Izjavljujem kako nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem kako nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Lucija Gabrić

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Muzejske knjižnice.....	2
3. Internet i marketing u djelovanju muzejskih knjižnica.....	7
4. Istraživanje mrežnih stranica muzejskih knjižnica.....	9
4.1. Opći – gradski muzeji.....	9
4.1.1. Gradski muzej Bjelovar.....	10
4.1.2. Gradski muzej Križevci.....	10
4.1.3. Gradski muzej Požega.....	10
4.1.4. Gradski muzej Vinkovci.....	10
4.1.5. Gradski muzej Vukovar.....	11
4.1.6. Muzej grada Kaštela.....	11
4.1.7. Muzej grada Koprivnice.....	11
4.1.8. Muzej grada Pazina.....	11
4.1.9. Muzej grada Rijeke.....	12
4.1.10. Muzej grada Rovinja.....	12
4.1.11. Muzej grada Splita.....	12
4.1.12. Muzej grada Trogira.....	12
4.1.13. Muzej grada Zagreba.....	13
4.2. Opći – zavičajni muzeji.....	13
4.2.1. Kninski muzej.....	13
4.2.2. Muzej Cvelferije (Drenovci).....	13
4.2.3. Muzej Đakovštine.....	14
4.2.4. Muzej Gacke (Otočac).....	14
4.2.5. Muzej Like (Gospić).....	14
4.2.6. Muzej Slavonije (Osijek).....	14
4.2.7. Zavičajni muzej Našice.....	15
4.2.8. Zavičajni muzej Poreštine.....	15
4.3. Specijalizirani – arheološki muzeji.....	15
4.3.1. Arheološki muzej Istre (Pula).....	16
4.3.2. Arheološki muzej u Zagrebu.....	17
4.3.3. Arheološki muzej Zadar.....	17
4.3.4. Muzej antičkog stakla u Zadru.....	17

4.3.5. Arheološki muzej u Splitu.....	18
4.3.6. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split).....	18
4.4. Specijalizirani – povijesni muzeji.....	19
4.4.1. Hrvatski povijesni muzej.....	19
4.4.2. Hrvatski školski muzej.....	19
4.4.3. Hrvatski športski muzej.....	20
4.4.4. Pomorski muzej (Orebić).....	20
4.5. Specijalizirani – prirodoslovni muzeji.....	20
4.5.1. Hrvatski prirodoslovni muzej.....	21
4.5.2. Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split).....	21
4.5.3. Prirodoslovni muzej (Rijeka).....	21
4.6. Specijalizirani – umjetnički muzeji i muzeji primijenjenih umjetnosti.....	21
4.6.1. Galerija umjetnina (Split).....	21
4.6.2. Javna ustanova Ante i Wiltrud Topić Mimare – Muzej Mimara.....	22
4.6.3. Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka).....	22
4.6.4. Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb).....	22
4.6.5. Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb).....	23
4.7. Specijalizirani – tehnički muzeji.....	23
4.7.1. Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb).....	23
4.8. Specijalizirani – etnografski muzeji.....	24
4.8.1. Etnografski muzej (Zagreb).....	24
4.9. Specijalizirani – ostali.....	24
4.9.1. Tiflološki muzej (Zagreb).....	24
4.9.2. Muzejski dokumentacijski centar.....	25
5. Usporedba ranije analiziranih kriterija mrežnih stranica muzejskih knjižnica.....	25
5.1. Prvi kriterij – poveznica na početnoj stranici.....	25
5.2. Drugi kriterij – vlastita poveznica.....	27
5.3. Treći kriterij – podaci o odgovornosti i zadnjoj promjeni mrežne stranice.....	27
5.4. Četvrti kriterij – navedeni djelatnici knjižnice, e-mail adrese i brojevi telefona.....	27
5.5. Peti kriterij – radno vrijeme i uvjeti posudbe.....	29
5.6. Šesti kriterij – cjeloviti opis zbirki.....	30
5.7. Sedmi kriterij – poveznice na slične institucije i zbirke.....	30
5.8. Osmi kriterij – informacije o specijalnim zbirkama i bazama podataka.....	30
5.9. Deveti kriterij – formular ili obrazac za pristup građi.....	31

5.10. Deseti kriterij – poveznica na mrežni katalog.....	31
6. Metode istraživanja i rezultati upitnika.....	31
6.1. Opis metodologije i uzorka.....	31
6.2. Rezultati upitnika.....	32
7. Zaključak istraživanja.....	40
8. Zaključak.....	41
9. Popis literature.....	43
10. Popis internetskih izvora mrežnih stranica muzejskih knjižnica.....	44
11. Prilog – pitanja poslanog upitnika djelatnicima muzejskih knjižnica.....	47
Sažetak i ključne riječi	

1. Uvod

Knjižnica je ustanova koja prikuplja, čuva, organizira i daje na korištenje knjižničnu i ostalu građu svojim korisnicima. U centru djelovanja svake knjižnice su pružanje informacija, odnosno ispunjavanje potreba korisnika. Knjižnice po tipu djelovanja mogu biti otvorene, poluotvorene ili zatvorene. Prema tipologiji UNESCO-a knjižnice se dijele na nacionalne knjižnice, visokoškolske knjižnice, općeznanstvene knjižnice, narodne knjižnice, školske knjižnice i specijalne knjižnice.¹ U Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti u kojem se podjela temelji prema UNESCO-ovoj tipologiji vrste knjižnica su: nacionalne, narodne, školske, sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice.² Prema Standardu za specijalne knjižnice one se dijele na: knjižnice znanstvenih instituta, knjižnice bolničkih i zdravstvenih ustanova, knjižnice muzeja, galerija i arhiva, knjižnice vjerskih zajednica, knjižnice javnih i državnih tijela, knjižnice trgovačkih društava, knjižnice udruga i društava i ostale knjižnice.³

Muzejske knjižnice se nalaze u sklopu svoje matične ustanove, odnosno muzeja, i stoga bi misija i ciljevi djelovanja knjižnice trebali biti u skladu s djelovanjem nadležnog muzeja. Knjižnična građa se nabavlja u skladu s potrebama svih djelatnika muzeja, što je neke muzejske knjižnice dovelo do specijaliziranja u određenim područjima kao što su arheologija, povijest umjetnosti ili prirodoslovlje.

Do sada je provedeno nekoliko istraživanja mrežnih stranica specijalnih, pa tako i muzejskih knjižnica, u kojima se mogu primijetiti promjene u skladu sa razvojem interneta i informacijskih tehnologija. Neke muzejske knjižnice su prepoznale brzi razvoj interneta i njegovu mogućnost za promoviranje svojih djelatnosti u marketinškom smislu. U tom slučaju je važna suradnja knjižničara i informatičkog osoblja. Važna je i suradnja knjižničara i kustosa u smislu izlaganja knjižnične građe, ili kada se pak radi o muzejskom predmetu za čije je istraživanje potrebna građa iz knjižničnog fonda.

¹ Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija, 1994. Str.14.

² Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, URL: <https://www.zakon.hr/z/2275/Zakon-o-knji%C5%BEnicama-i-knji%C5%BEni%C4%8Dnoj-djelatnosti> (30.7.2023.)

³ Standard za specijalne knjižnice, URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html (3.6.2023.)

U prvom dijelu rada navodi se teorijski dio o sličnostima i razlikama informacijskih institucija kao što su knjižnice, muzeji i arhivi, djelovanje i položaj muzejskih knjižnica kao dio matične ustanove i utjecaj interneta i marketinga u njihovom djelovanju.

Drugi dio rada navodi rezultate sadržajne analize mrežnih stranica knjižnica i rezultate upitnika koji je poslan djelatnicima muzejskih knjižnica. U istraživanje su uključene knjižnice koje se nalaze u Upisniku Muzejsko dokumentacijskog centra.

2. Muzejske knjižnice

„Knjižnice, muzeji i arhivi – odnosno, njihove zbirke – su memorija zajednice“⁴ i zbog toga imaju mnogo sličnosti. U početku je bilo malo razlike među njima, nastajale su ustanove koje su prikupljale, obrađivale i čuvale određenu građu, pa su tako razne vrste građe bile prikupljane i proučavane u staroj muzej – knjižnici u Aleksandriji.⁵ Prema Maroeviću: „Muzej nije sadržavao umjetničke zbirke, već je bio središte znanstvenih, kulturnih i umjetničkih djelatnosti. Imao je veliku biblioteku“ i „bio je zapravo kulturni i znanstveni centar.“⁶ Prema Američkom knjižničarskom udruženju (ALA) knjižnica je „ustanova ili agencija, pod vodstvom stručnog osoblja, koja prikuplja, organizira, čuva i čini dostupnim knjige, periodiku, audio-vizualnu građu i druge medije koji nose informacije u svrhu podučavanja, istraživanja, referenci ili rekreacije svojih korisnika.“⁷ S druge strane muzej je „organizirana i stalna neprofitna ustanova, u biti obrazovne ili estetske namjene, sa stručnim osobljem, koja posjeduje i koristi materijalne predmete, brine se o njima i izlaže ih javnosti prema nekom redovnom rasporedu,“⁸ dok su arhivi „ustanove odgovorne za odabir, čuvanje i stavljanje na raspolaganje arhivskog gradiva.“⁹ Iz ovih definicija lako je prepoznati sličnosti između institucija, ali postoje i neke razlike. Uz to, za neke korisnike može biti zbunjujuće zašto primjerice neki muzej sadrži vlastitu knjižnicu, pogotovo ako neki obližnji muzej također posjeduje knjižnicu, ili kustosi već imaju svoje knjižnice koje zadovoljavaju njihove potrebe.¹⁰ Mnoge kulturne institucije koje

⁴ Green Bierbaum, E. Museum librarianship. London, 2000. Str.5.

⁵ Usp. Isto. Str.15.

⁶ Maroević, I. Uvod u muzeologiju. Zagreb, 1993. Str.20.

⁷ Nav. Dj. Str.163.

⁸ Usp. Isto. Str.163.

⁹ Usp. Isto. Str.163.

¹⁰ Radovanlija Mileusnić, S. Osnove i primjena suvremenog muzejskog knjižničarstva u Hrvatskoj. URL: <https://hrcak.srce.hr/143052> (25.5.2023.)

imaju vlastitu knjižnicu ne cijene dovoljno njeno postojanje, odnosno, knjižnica je često doživljena kao odjel koji je u pozadini ostalih djelatnosti, a ne kao središte djelovanja sveukupne institucije, što ona zapravo i jest.

Takvi primjeri idu u korak sa pretpostavkom javnosti kako je knjižnica samo puki prostor za pohranu knjiga ili kao mjesta na koje se ide kada nam je potreban neki odgovor koji će se pronaći u otrcanoj, irelevantnoj ili zastarjeloj građi.¹¹ Knjižnice, pogotovo muzejske, imaju veliki zadatak prevladati ovakva mišljenja, a najbolji način za to je putem tehnologije i informacijskih sustava. Prema autorici Green Bierbaum muzejske knjižnice su: „sastavni dio muzeja,”¹² a također navodi i četiri razloga za njihovo osnivanje ili nastavak postojanja u muzejima: povećanje muzejskih programa i servisa, podrška muzejskoj naobrazbi i interpretacijama, ušteda vremena muzejskom osoblju, a tako i muzejskog novca, izgradnja dobrih i pozitivnih odnosa s publikom (obogaćivanje muzejskih ponuda i kulturno-obrazovnih programa).¹³ Kao dobar primjer ostvarivanja kvalitetnih odnosa s građanima i publikom služi sudjelovanje knjižnice Arheološkog muzeja Zadar u manifestaciji Zadar čita. Manifestacija postoji od 2009. godine, a knjižnica se pridružila dvije godine kasnije. Tom prilikom lokalna zajednica upoznaje „skrivenu“ knjižnicu i čita građu koju ona sadrži.¹⁴

Muzejska knjižnica je prema Standardu za specijalne knjižnice samostalna knjižnica ili knjižnica u sastavu koja pokriva određenu znanstvenu ili umjetničku granu, polje ili područje odnosno područje specijalizirane stručne djelatnosti.¹⁵ Nadalje, Standard navodi kako se u specijalne knjižnice uvrštavaju knjižnice koje primarno pružaju usluge specifičnoj kategoriji korisnika za čije potrebe izgrađuju zbirke odnosno primarno prikupljaju knjižničnu građu ili osiguravaju pristup određenim oblicima informacijskih izvora.¹⁶ Muzejske knjižnice su u sastavu muzeja, a specifična kategorija korisnika su stručni djelatnici muzeja, prvenstveno kustosi. Zbog toga je izričito važna suradnja i međusobno poštivanje kustosa i knjižničara, posebice jer su potrebni jedni drugima. Iako su specijalne knjižnice prvenstveno dostupne djelatnicima muzeja, trebale bi biti na raspolaganju i vanjskim korisnicama jer je njihova usluga javna. Specijalne knjižnice dijele se na: knjižnice znanstvenih instituta, knjižnice bolničkih i zdravstvenih ustanova, knjižnice muzeja, galerija i arhiva, knjižnice vjerskih zajednica,

¹¹ Nav. Dj. Str.7.

¹² Nav. Dj. Str.1.

¹³ Usp. Isto. Str.7.

¹⁴ Maruna, M. Knjižnice: kamo i kako dalje? / 14. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, [Lovran, 13. – 16. svibnja 2015.] Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2017.

¹⁵ Nav. Dj. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html (3.6.2023.)

¹⁶ Usp. Isto.

knjižnice javnih i državnih tijela, knjižnice trgovačkih društava, knjižnice udruga i društava i ostale knjižnice.¹⁷

Na području hrvatske muzeologije, prema autorici Radovanliji Mileusnić, tezu o potrebi i nužnosti muzejske knjižnice branio je dr. Antun Bauer naglašavajući da su: „Biblioteke u muzejima neophodno i obavezno sredstvo koje služi za ispravan i kompleksan rad i djelovanje muzeja kao ustanove u vršenju svih svojih osnovnih zadataka i djelovanja.“¹⁸ Dr. Antun Bauer također je tvrdio kako je “osnovni zadatak rada u muzejima stručna i naučna obrada muzejske građe. Ovaj zadatak upućuje na potrebu za stručnom bibliotekom i stručnom literaturom.”¹⁹ Neki muzeji sadrže određen broj primjeraka knjižnične građe, odnosno zalihu knjiga koja je složena po nekim pravilima i to nazivaju knjižnicom, no da bi se knjižnica tako zvala potreban je adekvatan prostor i stručno knjižnično osoblje za uspostavu knjižnice. Muzejska knjižnica kroz svoje djelatnosti treba ići u skladu sa ciljem i misijom muzeja, kako ne bi dolazilo do raskola u njihovom djelovanju. Djelovanje knjižnice u sastavu muzeja ne može ići nekim svojim smjerom.

Autorica Radovanlija Mileusnić u članku Muzejske knjižnice na internetu – pregled stanja u Hrvatskoj s inozemnim primjerima daje prikaz muzejskih knjižnica na internetu te nekoliko primjera iz inozemstva. Kroz svoje djelovanje u Muzejsko dokumentacijskom centru autorica je sudjelovala u pionirskom pothvatu kada je pokrenut Projekt “Muzeji Hrvatske na Internetu 1996. godine.” U okviru tog projekta, muzejske knjižnice predstavljene su ukratko pod različitim nazivima, odnosno kroz različite djelatnosti. Tako su kao pomoćni odjeli predstavljene knjižnice Galerije likovnih umjetnosti (Osijek), Zavičajnog muzeja Kaštela, Muzeja Međimurja (Čakovec), Dvora Trakošćan, Starog sela Kumrovec i tada Tehničkog muzeja (Zagreb). Kao zasebni odjeli ili zbirke predstavljeni su Arheološki muzej Istre (Pula), Arheološki muzej (Split), Gradski muzej Karlovac, Gradski muzej Makarska, Gradski muzej Varaždin, Gradski muzej Virovitica, HT muzej (Zagreb), Muzej grada Splita, Muzej grada Zagreba, Etnografski muzej (Zagreb), Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split), Muzej Slavonije (Osijek), Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb), Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb), Prirodoslovni muzej (Rijeka), Strossmayerova galerija starih majstora (Zagreb).

¹⁷ Usp. Isto.

¹⁸ Radovanlija Mileusnić, S. Osnove i primjena suvremenog muzejskog knjižničarstva u Hrvatskoj. // *Informatica museologica*, 29, 1-2- (1998.) URL: <https://hrcak.srce.hr/143052> (25.5.2023.)

¹⁹ Isto.

Još jedno od važnih istraživanja koje uključuje muzejske knjižnice je istraživanje Hrvatske specijalne knjižnice na webu koje su provele autorice Pažur i Konjević 2001. godine. Analizom je obuhvaćeno 50 specijalnih knjižnica među kojima je 16 muzejskih knjižnica komuniciralo putem mrežnih stranica. Autorice su istražile sadržaj mrežnih stranica kroz pet kriterija: opće informacije, vlastiti mrežni katalog, novosti, podatak odgovornosti i datum posljednje promjene.²⁰ Iz istraživanja je također vidljivo kako je tada 14 muzejskih knjižnica imalo jednu mrežnu stranicu, i to u okviru Muzejsko dokumentacijskog centra. Kroz sadržajnu analizu koju su provele autorice također je naveden podatak kako “17 knjižnica ne nudi mogućnost direktnog kontakta korisnika s osobljem knjižnice, a od toga je 12 muzejskih knjižnica” i “24 knjižnice ne navode podatak o radnom vremenu i to su ponovno većinom muzejske knjižnice.”²¹ Autorica Štelma je u svom završnom radu provela sadržajnu analizu prema kriterijima istraživanja autorice Trump iz 1997. godine.²² Kriteriji su bili sljedeći: 1. Poveznica na knjižnicu treba biti prisutna na početnoj stranici muzeja, 2. Knjižnica mora imati vlastitu poveznicu, 3. Grafički prikazi minimalistički uređeni, 4. Popis svih djelatnika knjižnice s uključenim e-mail adresama, 5. Radno vrijeme, lokacija unutar muzeja, uvjeti posudbe i korištenja i posebne usluge, 6. Kompletan opis zbirke, 7. Poveznice na slične institucije, 8. Informacije o specijalnim zbirkama i bazama podataka, 9. Poveznica na formular za upit knjižničara, 10. Poveznice na slične zbirke, 11. Poveznica na katalog.²³

Slično drugim knjižnicama, djelatnosti muzejskih knjižnica prvenstveno se odnose na odabir, prikupljanje, obradu, organizaciju, čuvanje i zaštitu knjižnične građe, ali i pružanje informacija korisnicima.²⁴ Zbog toga je važno zaposliti diplomirane knjižničare koji imaju potrebno znanje kako bi muzejske knjižnice bile na što kvalitetnijoj razini. Ako je u knjižnici zaposlen jedan diplomirani knjižničar, on je ujedno i voditelj knjižnice prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.²⁵ Uz to, prema Standardu o specijalnim knjižnicama, potrebno im je omogućiti sustavno stručno osposobljavanje.²⁶ Problematičan je opseg posla za jednog knjižničara što se također treba uzeti u obzir, jer uz obradu građe, davanje informacija, nabavu i dopunu fonda, administrativne poslove vezane uz knjižnicu, logično je zaključiti kako bi i

²⁰ Pažur i Konjević, Hrvatske specijalne knjižnice na webu. Zagreb, 2002., str.49.

²¹ Usp. Isto. Str.50.

²² Štelma, M. Vidljivost muzejskih knjižnica na mrežnim mjestima muzeja: Završni rad. Sveučilište u Zadru, 2017. URL: <https://repozitorij.unizd.hr/islandora/object/unizd%3A1561/datastream/PDF/view> (21.5.2023.)

²³ Štelma prema Trump, str.12.

²⁴ Nav. Dj. Str.14.

²⁵ Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html (20.6.2023.)

²⁶ Standard o knjižnicama.

održavanje mrežne stranice dodatno zakompliciralo djelovanje knjižničara. Uz to, knjižničar mora biti stručan za sva područja rada kako bi dao korisniku najbolju moguću informaciju i građu, a ne samo za jedno kao što su ostali znanstvenici.

U takvim situacijama je iznimno važna suradnja kustosa i knjižničara, pogotovo ako se uzme u obzir i činjenica kako su neke jedinice knjižnične građe ujedno i muzejski predmeti koji se mogu izložiti u privremenom ili stalnom postavu muzeja. Prema autoru Maroeviću muzejski predmet kao dokument određene realnosti, temelj identiteta, svjedok zbivanja i rezultat vještine čovjeka ili djelovanja prirode... bez sumnje je element informacijske baze ljudskog znanja. Kao takav, predmet je bavljenja muzeologije, koja treba utvrditi teorijske pretpostavke za formuliranje sustava selekcioniranja, dokumentiranja, pohranjivanja i diseminiranja stvorenih podataka...²⁷ Kao što je knjiga sama po sebi izvor informacija tako i muzejski predmet, a i svaki predmet baštine, apsolutni je izvor i nekonvencionalni nositelj informacija, jer su informacije i podaci koje u sebi krije imanentni dio njegova bića.²⁸ Kustosi su također u mnogim slučajevima bili prvi koji su prikupljali građu, pa tako i knjižničnu, iz kojih su kasnije nastajale muzejske knjižnice.

Prema klasifikaciji Petera van Menscha muzeji se dijele na opće i specijalizirane muzeje kada je riječ o podjeli prema vrsti predmeta. Specijalizirani muzeji dijele se dalje na: interdisciplinarnu muzeje, umjetničke muzeje i muzeje primijenjenih umjetnosti, arheološke i povijesne muzeje, etnografske muzeje i muzeje kulturne antropologije, prirodoslovne muzeje i muzeje fizičke antropologije i muzeje znanosti i tehnologije.²⁹ Slična je i podjela Upisnika muzeja Muzejsko dokumentacijskog centra koja je učinjena prema klasifikaciji autora Maroevića.³⁰ Prema Maroeviću kustosi su osnovna muzeološka profesija. Oni se bave muzejskim predmetima i nose cjelokupni muzeološki rad u ustanovi. ... Oni imaju visoko obrazovanje u temeljnoj znanstvenoj disciplini koja se bavi predmetima u zbirci i odgovarajuće muzeološko obrazovanje.³¹ Autor nadalje u podjeli djelatnosti muzeja po organizacijskim jedinicama spominje muzejske pedagoge, tehničku službu i muzejsku administraciju, ali nema spomena knjižničara.

Jedan od problema mrežnih stranica muzejskih knjižnica su djelatnici iz područja informatičkih službi, odnosno informacijskih tehnologija koji vrlo malo znaju o knjižničnoj djelatnosti, i u

²⁷ Nav. Dj. Str.11.

²⁸ Usp. Isto. Str. 23.

²⁹ Usp. Isto. Str. 78.

³⁰ Maroević, Mreža muzeja u Hrvatskoj, 1990.

³¹ Nav. Dj. Str.85.

slučajevima kada oni izrađuju mrežne stranice muzeja, a ne surađuju s njihovim djelatnicima, pa tako i knjižničarima, mrežne stranice neće sadržavati sve potrebne informacije koje bi bile korisne djelatnicima. U ovom slučaju također je od iznimnog značaja suradnja knjižničara i informatičara. Ako suradnja ne donosi kvalitetne rezultate, knjižničari muzeja (umjetnosti) vjerojatno će morati naučiti više o računalnoj tehnologiji nego što su očekivali prije nego što su došli raditi u muzej.³²

Nezadovoljstvo knjižničnih djelatnika je zasigurno prisutno, jer neke zakonske odredbe tadašnjeg Zakona o knjižnicama (iz 1997. godine) nisu zaživjele u praksi što je pokazalo istraživanje *Status i pravni položaj knjižnica i knjižničara: stanje u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama*. Istraživanje je rađeno na uzorku od ukupno 177 knjižnica, od kojih je njih 106 specijalnih.³³ Knjižnica ne može funkcionirati ako nije prepoznata od strane muzejske administracije. Jedan od problema je i djelovanje neprofesionalnog osoblja u muzejskim knjižnicama, a razlog tome bi mogao biti nedostatak financijskih sredstava matične ustanove, jer će se više uložiti u rad muzeja, a potom u rad ostalih organizacijskih jedinica, što muzejsku knjižnicu ostavlja u nepovoljnom položaju. Zbog toga su u nekim slučajevima knjižničari stavljeni u poziciju da smisle različite načine pribavljanja knjižnične građe. Također, to je i jedan od razloga zašto većina muzejskih knjižnica prvenstveno nabavlja građu razmjenom i donacijama.

3. Internet i marketing u djelovanju muzejskih knjižnica

Posljednjih 30-ak godina možemo primijetiti ubrzani razvoj novih tehnologija, među kojima je svakako najznačajnije mjesto zauzeo razvoj interneta što je potaknulo ubrzani prijenos informacija. Velika dostupnost informacija svakako donosi svoje prednosti i nedostatke, s jedne strane bezbroj mogućnosti pronalaska informacija, a s druge strane nalazimo poteškoće kada govorimo o relevantnosti i ispravnosti tih informacija, zbog čega je u današnje vrijeme informacijska pismenost i pronalazak kvalitetnog sadržaja od osobitog značaja. Još jedno pozitivno obilježje je mogućnost komuniciranja, od članova obitelji korištenjem društvenih mreža, preko komunikacije profesora i studenata (posebice u vrijeme pandemije COVID-19),

³² Benedetti, J.M. Art museum libraries and librarianship. 2007. Str.33.

³³ Špac...[et. al.] Status i pravni položaj knjižnica i knjižničara: stanje u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama, 2012. Str.83.

do održavanja online sastanaka radnih kolega u poslovnom okruženju. U modernom, užurbanom životu, gdje je točna i brza informacija od značaja, knjižnice mogu pronaći svoje mjesto kao posrednici točnih i provjerenih informacija koje su potrebne korisniku, ali i brzom pronalasku tih informacija. Osoblje knjižnice, odnosno knjižničari, su od velikog značaja kada govorimo o traženju informacije, provjeravanju njenih izvora i točnosti, do isporučivanja te informacije svojem korisniku. Kako bi korisnici došli do traženih informacija u što kraćem razdoblju, knjižnice bi trebale ispunjavati nekoliko uvjeta među kojima je najznačajnije korištenje interneta, odnosno izrada mrežne stranice knjižnice. Većina narodnih knjižnica uglavnom komunicira uživo sa svojim korisnicima, no također bi bilo teško zamisliti da ne komunicira putem svojih mrežnih stranica ili društvenih mreža. Danas je nezamislivo za narodnu knjižnicu nepostojanje online kataloga knjižnične građe. To omogućuje korisnicima brzo pronalaženje potrebnih informacija, a ujedno je i velika ušteda vremena. Iako se muzejske knjižnice po nekim kriterijima razlikuju od narodnih, također je i za njih važno postojanje vlastite mrežne stranice, osobito kada uzmemo u obzir kako su knjižnice u javnosti većinom doživljene kao “zatvorene” knjižnice i kako nema potrebe za njima, što je naravno daleko od istine. U boljoj otvorenosti prema svim korisnicima muzejskih knjižnica svakako doprinosi promicanje djelatnosti na njihovim mrežnim stranicama.

Marketing je prisutan u svim područjima, preko zdravstva, edukacije, poslovanja pa do područja kulture. Počeo se razvijati 60-ih godina prošlog stoljeća i svakim desetljećem se značajno mijenjao. U početku razvoja marketing se prvenstveno temeljio na odnosu potrošača i pružatelja usluga u smislu prodaje proizvoda, odnosno poslovanja. Kroz desetljeća se marketing proširio na bezbroj područja pa tako i kulturne institucije. Kulturne institucije kao što su muzeji, knjižnice i arhivi uvidjeli su kako je internet jedan od najpristupačnijih medija preko kojeg se može marketinški djelovati. Moguća je brza promjena sadržaja mrežne stranice, postoji veliki prostor za opis potrebnih informacija i mogućnost komuniciranja s djelatnikom knjižnice. Najvažnija je svakako mogućnost mrežnog kataloga, što uvelike olakšava pristup potrebnoj građi.

Prema autoru Kotleru marketing je svojevrsni proces razmjene između onih koji potražuju određeni proizvod ili uslugu i onih koji te proizvode ili usluge mogu pružiti.³⁴ U ovom slučaju “oni koji potražuju” su djelatnici muzeja i vanjski korisnici, “proizvod” je uglavnom knjiga ili informacija, a “oni koji te proizvode ili usluge mogu pružiti” su djelatnici knjižnice, odnosno

³⁴ Kotler [et. al.], *Museum marketing and strategy*, 2008. Str.22.

knjižničari. Internet je u ovom slučaju glavni medij zbog mogućnosti brze razmjene informacija koje su potrebne radi promicanja djelatnosti knjižnice kako bi proces razmjene bio neprekidan.

4. Istraživanje mrežnih stranica muzejskih knjižnica

Upisnik javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj Muzejsko – dokumentacijskog centra sadrži abecedni popis muzeja. Ukupan broj muzeja iznosi 169, a njih 43 ima muzejske knjižnice koje sadrže mrežne stranice. Na tom uzorku je provedeno istraživanje sadržajne analize mrežnih stranica, te je proveden upitnik među djelatnicima tih knjižnica. Mrežne stranice svih muzejskih knjižnica nalaze se u okviru mrežne stranice matičnog muzeja. Ovaj uzorak uključuje i knjižnice muzeja koji su privremeno zatvoreni, (to su većinom muzeji u Zagrebu oštećeni tijekom potresa 2020. godine, i dva muzeja koja su privremeno zatvorena zbog obnove na području Istre.) Ti muzeji su sljedeći: Hrvatski povijesni muzej, Hrvatski školski muzej, Hrvatski športski muzej, Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb), Muzej Mimara, Arheološki muzej Istre (Pula), Muzej grada Rovinja.

U istraživanje su uključene i dvije zbirke knjižnične građe (Zbirka Muzeja Gacke i Zbirka hrvatskog športskog muzeja). Prvi dio istraživanja odnosi se na sadržajnu analizu mrežnih stranica muzejskih knjižnica, dok drugi dio sadrži usporedbe deset elemenata. Prvi kriterij je poveznica mrežne stranice knjižnice i gdje se nalazi, drugi kriterij se odnosi na podatak nalazi li se mrežna stranica na vlastitoj poveznici ili je sadržajno dijeli sa drugim odjelima muzeja. Treći kriterij se odnosi na podatke o odgovornosti i zadnjoj promjeni mrežne stranice, a četvrti o djelatnicima knjižnice i njihovim kontakt podacima. Peti kriterij sadrži informacije o radnom vremenu knjižnice i uvjetima posudbe, dok se šesti kriterij odnosi na cjeloviti opis zbirki. Sedmi kriterij se odnosi na poveznice koje mrežna stranica sadrži za pristup sličnim institucijama, a osmi kriterij navodi informacije o specijalnim zbirkama, periodici i bazama podataka. Pod devetim kriterijem je formular ili obrazac koji je potrebno ispuniti kako bi se pristupilo knjižničnoj građi, a pod desetim kriterijem je riječ o poveznici na mrežni katalog.

4.1. Opći – gradski muzeji

4.1.1. Gradski muzej Bjelovar

Na mrežnoj stranici Knjižnice Gradskog muzeja Bjelovar³⁵ navedene su informacije o građi koja se nalazi u njihovim zbirnkama, godina osnutka knjižnice (1949.) i fond koji sadrži preko 8.000 knjiga. Također sadrži i informacije o autoru stranice i datumu posljednjeg ažuriranja, a to je listopad 2014. godine. Do stranice se dolazi putem poveznice “Odjeli i zbirke” koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja.

4.1.2. Gradski muzej Križevci

Informacije na mrežnoj stranici Knjižnice Gradskog muzeja Križevci³⁶ navode kako je građa dostupna samo za posudbu jer knjižnica nema svoju čitaonicu. Također sadrži podatke o osnivanju knjižnice, broju djelatnika i e-mail adresu. Mrežna stranice je ažurirana 2023. godine, nalazi se u padajućem izborniku pod nazivom “O muzeju” među poveznicama o povijesti muzeja, djelatnicima, radnom vremenu i sl. Moguće je pretraživanje online kataloga preko programa Metelwin gdje su dostupne informacije o dostupnosti građe.

4.1.3. Gradski muzej Požega

Informacije o Knjižnici Gradskog muzeja Požega nalaze se na stranici Dokumentacijsko – informacijskog odjela³⁷ kojoj je moguće pristupiti putem poveznice “Odjeli” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je osnovana kada i Muzej te je kroz godine nekoliko puta mijenjala svoj prostor pa se danas knjižnična građa nalazi u muzejskoj čuvaonici. Djelatnici Muzeja vodili su evidenciju građe do 2015. godine, a od tada to obavljaju djelatnici Gradske knjižnice Požega. Knjižnica se od 2019. godine vodi kao neaktivna knjižnica čija se građa daje na korištenje isključivo unutar Muzeja.

4.1.4. Gradski muzej Vinkovci

Mrežnoj stranici Knjižnice Gradskog muzeja Vinkovci³⁸ moguće je pristupiti putem poveznice “Odjeli” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je osnovana kada i Muzej, 1946. godine, najviše na temelju donacija nekoliko osoba, a današnji knjižnični fond sadrži 11.000 katalogiziranih svezaka koji su podijeljeni u osam zbirki. Građa se najčešće nabavlja razmjenom te je prvenstveno dostupna djelatnicima muzeja, ali i ostalim korisnicima

³⁵ Knjižnica Gradskog muzeja Bjelovar, URL: <https://gradski-muzej-bjelovar.hr/category/odjeli-i-zbirke/knjiznica/> (25.06.2023.)

³⁶ Knjižnica Gradskog muzeja Križevci, URL: https://www.gradski-muzej-krizevci.hr/?page_id=193 (25.6.2023.)

³⁷ Knjižnica Gradskog muzeja Požega, URL: <https://www.gmp.hr/odjeli/dokumentacijski-odjel> (25.6.2023.)

³⁸ Knjižnica Gradskog muzeja Vinkovci, URL: https://muzejvk.hr/?page_id=322 (25.6.2023.)

jer je otvorena za javnost. Na stranici je moguće ostaviti komentar, a od kontakt podataka dostupni su telefon i e-mail adresa knjižničarke.

4.1.5. Gradski muzej Vukovar

Mrežna stranica Knjižnice gradskog muzeja Vukovar³⁹ nalazi se pod poveznicom “Zbirke” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica nastaje uz ostale zbirke od 1950-ih godina, te je specijalna knjižnica poluotvorenog tipa. U sklopu knjižničkog fonda nalazi se Zavičajna zbirka (Vukovariensia) i Zbirka starih i rijetkih knjiga. Knjižnica je otvorena za korisnike od 10:00 do 14:00 sati i građa se smije koristiti u prostoru Knjižnice, a da bi se pristupilo građi potrebno je popuniti i poslati obrazac koji se također nalazi na mrežnoj stranici Knjižnice. Ispunjeni se obrazac šalje na e-mail adresu voditeljice knjižnice, a od ostalih kontakt podataka dostupan je i broj telefona.

4.1.6. Muzej grada Kaštela

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice Muzeja grada Kaštela⁴⁰ nalazi se u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Knjižnični se fond sastoji od 2.800 bibliografskih jedinica, a nastaje kupnjom, darom i razmjenom sa srodnim ustanovama. Knjižnica nema zaseban prostor i nema stručnog djelatnika pa je tako voditeljica knjižnice viša kustosica, ali se građa upisuje u inventarne knjige i daje se na posudbu korisnicima.

4.1.7. Muzej grada Koprivnice

Mrežnoj stranici Knjižnice Muzeja grada Koprivnice⁴¹ moguće je pristupiti putem poveznice “Ustrojstvene jedinice i zbirke” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Temelji prvobitnog knjižničkog fonda nastaju darovanom građom, a uz to se građa još nabavlja kupnjom i razmjenom izdanja Muzeja pa se tako današnji fond sastoji od 23.000 jedinica knjižnične građe koja je ujedno i inventarizirana. Kao specijalna knjižnica prvenstveno služi djelatnicima Muzeja, a potom vanjskim korisnicima. Građa je podijeljena na pet zbirki te se njihovom opisu može pristupiti putem poveznica, dok se same zbirke mogu koristiti u prostoru knjižnice.

4.1.8. Muzej grada Pazina

³⁹ Knjižnica Gradskog muzeja Vukovar, URL: <http://www.muzej-vukovar.hr/Zbirke/Knji%C5%BEnica> (25.6.2023.)

⁴⁰ Knjižnica Muzeja grada Kaštela, URL: <http://www.muzej-grada-kastela.hr/knjiznica.html> (25.6.2023.)

⁴¹ Knjižnica Muzeja grada Koprivnice, URL: <https://www.muzej-koprivnica.hr/zbirke/knjiznica/> (25.6.2023.)

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice Muzeja grada Pazina⁴² nalazi se na početnoj stranici Muzeja. Ukratko su opisane djelatnosti Knjižnice i vrsta građe koju sadrži. Građa se obrađuje u programu K++ te ju je moguće posuditi ili koristiti u čitaonici uz prethodnu najavu.

4.1.9. Muzej grada Rijeke

Mrežnu stranicu Knjižnice Muzeja grada Rijeke⁴³ moguće je pronaći na stranici “Zbirke” čija se poveznica nalazi na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica postoji od 1976. godine i sadrži 4.000 naslova te se dopunjuje kupnjom i razmjenom stručnih publikacija. Na mrežnoj stranici su navedena neka izdanja starih i rijetkih knjiga te periodike. Stranica je ažurirana 2023. godine.

4.1.10. Muzej grada Rovinja

Mrežnu stranicu Knjižnice Muzeja grada Rovinja⁴⁴ moguće je pronaći putem tražilice na stranici “Aktivnosti” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Cjelokupna mrežna stranica Muzeja je u procesu prilagodbe, moguće zbog toga što je Muzej privremeno zatvoren zbog radova.

4.1.11. Muzej grada Splita

Informacije koje su dostupne o Knjižnici Muzeja grada Splita⁴⁵ nalaze se pod stranicom “Zbirke” kojoj je moguće pristupiti putem padajućeg izbornika “Stalni postav” koji se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Ukratko je opisana povijest nastanka Knjižnice. Knjižnica je poluotvorenog tipa prvenstveno namijenjena za djelatnike Muzeja, a potom i vanjske korisnike po određenim uvjetima. Knjižnični fond sadrži 11.000 jedinica knjižnične građe te godišnje Knjižnica zaprima 42 naslova periodike, a dopunjava se darom, kupnjom i razmjenom sa sličnim institucijama. Stranica je ažurirana 2021. godine.

4.1.12. Muzej grada Trogira

Mrežna stranica Knjižnice Muzeja grada Trogira nosi naziv “Knjižnica i publikacije”⁴⁶ i nalazi se u izborniku na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je osnovana kada i Muzej 1963. godine te je kao specijalna knjižnica prvenstveno namijenjena djelatnicima Muzeja. Knjižnični fond

⁴² Knjižnica Muzeja grada Pazina, URL: <https://www.muzej-pazin.hr/knjiznica> (25.6.2023.)

⁴³ Knjižnica Muzeja grada Rijeke, URL: <https://www.muzej-rijeka.hr/zbirke/knjiznica-muzeja-grada-rijeka/> (25.6.2023.)

⁴⁴ Knjižnica Muzeja grada Rovinja, URL: <http://www.muzej-rovinj.hr/6246/HR?TipDogadajaId=&OdjelId=3&MjestoId=&OdDat=&DoDat> (25.6.2023.)

⁴⁵ Knjižnica Muzeja grada Splita, URL: <https://www.mgs.hr/stalni-postav/#inner-squad-collection-anchor> (25.6.2023.)

⁴⁶ Knjižnica Muzeja grada Trogira, URL: <https://muzej-grada-trogira.hr/knjiznica-i-publikacije/> (25.6.2023.)

sadrži 3.700 naslova knjiga i 230 naslova časopisa u zbirci periodike. Građa je unesena u knjige inventara, ali i u abecedni katalog na listićima. Fond se popunjava darovima, kupnjom i razmjenom. Uz uslugu posudbe, Knjižnica nudi usluge fotokopiranja, pružanja informacija i nabave izdanja. Na Dan hrvatske knjige, 22. travnja, Knjižnica organizira prodajnu izložbu knjiga zavičajne tematike. Knjižnični fond se sastoji i od ostavština nekih poznatih i uglednih obitelji i pojedinaca s područja grada Trogira. Nastavak stranice pruža informacije o izdavačkoj djelatnosti te dostupnim izdanjima koja se mogu naručiti putem telefonskog broja ili e-mail adrese voditeljice Knjižnice.

4.1.13. Muzej grada Zagreba

Mrežna stranica Knjižnice Muzeja grada Zagreba⁴⁷ nalazi se u padajućem izborniku “Odjeli” koji se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Na stranici je moguće vidjeti fotografiju prve inventarne knjige Knjižnice iz 1943. godine i fotografije prostora Knjižnice. Navedena je kratka povijest Knjižnice u čijem djelovanju posebnu ulogu zauzima Gjuro Szabo koji je 1926. godine počeo prikupljati knjižnu građu zavičajne tematike (danas Zagrabiensia), pa se ta godina označava kao godina početka djelovanja Knjižnice. Prva knjižničarka zaposlena je 1947. godine, a danas je voditeljica Knjižnice viša knjižničarka i kao kontakt je dostupna njena e-mail adresa. Knjižnični fond je podijeljen u osam zbirki i nabavlja se kupnjom, razmjenom i darovima. Navedeno je i radno vrijeme za korisnike te preporuke za prethodnu najavu. Na mrežnoj stranici je također dostupna i poveznica za online katalog Metelwin.

4.2. Opći – zavičajni muzeji

4.2.1. Kninski muzej

Informacije na mrežnoj stranici Knjižnice Kninskog muzeja⁴⁸ navode kako Knjižnica sadrži 6.000 svezaka u fondu. Prvenstveno je fond dostupan stručnim osobama, a potom ostalim korisnicima te se građa koristi u prostorijama Muzeja. Od kontakt podataka navedeni su telefon i e-mail adresa. Stranica je ažurirana 2022. godine.

4.2.2. Muzej Cvelferije (Drenovci)

⁴⁷ Knjižnica Muzeja grada Zagreba, URL: <https://mgz.hr/hr/odjeli/knjiznica/> (25.6.2023.)

⁴⁸ Knjižnica Kninskog muzeja, URL: <https://www.kninskimuzej.hr/knjiznica/> (25.6.2023.)

Mrežna se stranica Knjižnice Muzeja Cvelferije⁴⁹ nalazi pod poveznicom “O muzeju” koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Ažurirana je 2020. godine i informacije navode kako se knjižni fond sastoji od 250 naslova te je građa dostupna korisnicima samo u prostoru Muzeja.

4.2.3. Muzej Đakovštine

Knjižnica Muzeja Đakovštine⁵⁰ trenutno je u procesu sređivanja pa je tako najavljeno kako će se sastojati od nekoliko zbirki jer je prerasla nekadašnji kapacitet zbirke Muzeja što je dovelo do njenog izdvajanja u poseban odjel, odnosno knjižnicu. Godine 2020. zaposlena je diplomirana knjižničarka koja je započela formiranje Knjižnice. Građa je ponajprije dostupna djelatnicima Muzeja, a potom ostalim korisnicima koji mogu ostvariti pravo na pristup građi osobnim dolaskom ili ispunjavanjem obrasca za korištenje knjižnične građe koji je zatim potrebno poslati poštom ili na e-mail adresu Muzeja. Obrazac je moguće preuzeti na stranici Knjižnice. Također je navedeno i radno vrijeme Knjižnice, a preko poveznice je moguće pristupiti i Zaki online katalogu.

4.2.4. Muzej Gacke (Otočac)

Muzej Gacke sadrži zbirku knjižne građe čija je stranica dostupna na mrežnoj stranici “Gacko pučko otvoreno učilište Otočac“⁵¹ pod padajućim izbornikom “Muzej Gacke”. Zbirka je otvorena za javnost, postoji od 1999. godine i sastoji se od 700 naslova. Korisnici mogu ostvariti pristup građi na dva načina: putem obrasca koji se nalazi u nastavku stranice ili se mogu obratiti djelatnicima muzeja putem ponuđene poveznice. Stranica je ažurirana 2023. godine.

4.2.5. Muzej Like (Gospić)

Mrežna stranica Knjižnice Muzeja Like⁵² nalazi se u padajućem izborniku “Zbirke i odjeli” koji se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je otvorenog tipa te je građa dostupna svim korisnicima, jedino su dva fonda zatvorenog tipa. Knjižni fond u velikom broju nastaje razmjennom sa izdanjima sličnih institucija u Hrvatskoj i inozemstvu, a ostatak kupnjom i darovima. Nadalje su navedena neka izdanja Muzeja. Stranica je ažurirana 2023. godine.

4.2.6. Muzej Slavonije Osijek

⁴⁹ Knjižnica Muzeja Cvelferije, URL: <https://www.muzej-cvelferije.hr/index.php?type=main&item=245> (25.6.2023.)

⁵⁰ Knjižnica Muzeja Đakovštine, URL: <http://muzej-djakovstine.hr/knjiznica-2/> (25.6.2023.)

⁵¹ Knjižnica Muzeja Gacke, URL: <http://www.gpou-otocac.hr/muzej-gacke-knjiznica-2/> (25.6.2023.)

⁵² Knjižnica Muzeja Like, URL: <https://muzejlike.hr/muzejska-knjiznica> (25.6.2023.)

Mrežnoj stranici Knjižnice Muzeja Slavonije⁵³ moguće je pristupiti preko stranice “Odjeli” koja se nalazi na dnu početne stranice Muzeja. Knjižnica je nastala kada i Muzej 1877. godine te je na stranici ukratko opisana povijest nastanka fonda koji se posebice počeo širiti početkom izdavanja Osječkog zbornika 1942. godine koji se razmjenjivao sa sličnim institucijama. Neka građa se nabavlja kupnjom i darovima. Fond se sastoji od više zbirki, a Knjižnica ima i čitaonicu. Navedeni su kontakt podaci (telefoni i e-mail adrese) svih triju knjižničarki, te kontakt podaci Knjižnice. Preko jedne poveznice moguće je pretražiti i Osječke novine na njemačkom jeziku.

4.2.7. Zavičajni muzej Našice

Knjižnica Zavičajnog muzeja osnovana je 1999. godine. Knjižnica sadrži Pravilnik o ustroju načinu rada muzejske knjižnice i Pravilnik o načinu i uvjetima uvida, pohrane i posudbe muzejske građe i dokumentacije prema kojem su uspostavljeni uvjeti posudbe i uvid u građu. Mrežna stranica Knjižnice⁵⁴ nalazi se u padajućem izborniku “Zbirke” koji je na početnoj stranici Muzeja. Mrežna stranica sadrži podstranicu “Knjižnična građa” koja se nadalje dijeli na tri podstranice: “Priručna-stručna knjižnica” na kojoj je riječ o stručnoj literaturi, “Fond Zavičajne zbirke” na kojoj je navedeno pet zbirki i “Fond muzejskih zbirki” gdje je riječ o zbirci starih i rijetkih knjiga i uglavnom o zbirci sitnog tiska i ostalo. Stranica je ažurirana 2016. godine.

4.2.8. Zavičajni muzej Poreštine

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice Zavičajnog muzeja Poreštine⁵⁵ nalazi se na početnoj stranici Muzeja. Knjižnični fond sadrži 12.000 naslova te prvenstveno služi djelatnicima Muzeja, a zatim ostalim vanjskim korisnicima za koje je poželjna prethodna najava. Građa se nabavlja darom, kupnjom i razmjenom i može se koristiti isključivo u prostoru čitaonice. Kao kontakt su navedena dva telefonska broja i dvije e-mail adrese. Stranica je ažurirana 2013. godine.

4.3. Specijalizirani – arheološki muzeji

⁵³ Knjižnica Muzeja Slavonije, URL: <https://mso.hr/odjeli/odjel-knjiznice/> (25.6.2023.)

⁵⁴ Knjižnica Zavičajnog muzeja Našice, URL: <https://www.zmn.hr/zbirke/muzejska-knjiznica/> (25.6.2023.)

⁵⁵ Knjižnica Zavičajnog muzeja Poreštine, URL: <https://www.muzejporec.hr/hr/knjiznica/> (25.6.2023.)

4.3.1. Arheološki muzej Istre (Pula)

Arheološki muzej Istre na svojoj mrežnoj stranici objavljuje novosti o djelatnostima muzeja, a na lijevoj strani sadrži rubrike “O muzeju”, “Ustroj muzeja”, “Stalni postav”, “Dislocirane zbirke”, “Izdavaštvo” i “Objave”. Pod “Ustrojstvom muzeja” nalaze se Arheološki odjel, Dokumentacijski odjel, Knjižnični odjel, Edukacijski odjel i Konzervatorsko – restauratorski odjel. Stranica Knjižničnog odjela⁵⁶ sadrži informacije o povijesti Knjižnice, koja je od otvorenja tadašnjeg Gradskog muzeja 1902. godine, doživjela brojne promjene koje su išle u skladu sa promjenama u društvu i političkim situacijama. Knjižnica razmjenjuje publikacije s 382 srodne institucije, a knjižni fond sadrži 40.000 svezaka, među kojima većinu čine svesci 840 naslova periodičnih publikacija. Knjižnica također sadrži staru i vrijednu građu, te je na stranici Knjižnice nabrojano nekoliko zanimljivih naslova. U spomenuti knjižni fond spadaju zaklade prof. dr. Branka Marušića⁵⁷ (2.529 bibliografskih jedinica) i prof. Štefana Mlakara⁵⁸ (1.208 bibliografskih jedinica). Mrežna stranica nadalje navodi dvije djelatnice: voditeljicu knjižnice i pomoćnu knjižničarku, radno vrijeme Knjižnice, a kao kontakt podaci navedeni su telefonski broj i e-mail adresa voditeljice knjižnice. Knjižnica je otvorena za javnost, ali i za grupe do 20 osoba, uz prethodnu najavu, a ako je riječ o grupi djece zainteresirani su upućeni javiti se voditeljici edukacijskog odjela. Ovo je jedina mrežna stranica koja takoreći poziva veće grupe ljudi u prostore knjižnice, odnosno jedina koja otvoreno pokazuje interes za posjet grupe učenika ili djece. Stranica je ažurirana 2010. godine, pa tako ovu informaciju svakako treba uzeti u obzir kada je riječ o količini građe u knjižnom fondu, ili broju razmjene publikacija. Drugi veliki razlog je i činjenica kako je Muzej privremeno zatvoren još od 2013. godine zbog potpune obnove,⁵⁹ a radovi nažalost još nisu gotovi, pa je moguće pretpostaviti kako će i cjelokupna mrežna stranica biti ažurirana otvaranjem obnovljenog Muzeja. Također, važno je napomenuti kako su pod stranicom “Izdavaštvo” dostupni brojevi Muzejskog časopisa *Histria archaeologica* i katalozi izložbi koji su digitalizirani.

⁵⁶ Knjižnica Arheološkog muzeja Istre, URL: <http://www.ami-pula.hr/ustroj-muzeja/knjiznicni-odjel/> (27.6.2023.)

⁵⁷ Višegodišnji ravnatelj Muzeja.

⁵⁸ Dugogodišnji muzejski znanstveni djelatnik, oporučno ostavio Muzeju.

⁵⁹ Vermezović Ivanović, M. Arheološki muzej Istre uskoro će ponovno otvoriti vrata, ali radovi će potrajati još dvije godine: Na red dolazi i malo rimsko kazalište. 2021. Glas Istre: [URL:https://www.glasistre.hr/pula/arheoloski-muzej-istre-uskoro-ce-ponovno-otvoriti-vrata-ali-to-nije-kraj-radova-na-red-dolazi-i-malo-rimsko-kazaliste-711842](https://www.glasistre.hr/pula/arheoloski-muzej-istre-uskoro-ce-ponovno-otvoriti-vrata-ali-to-nije-kraj-radova-na-red-dolazi-i-malo-rimsko-kazaliste-711842) (20.6.2023.)

4.3.2. Arheološki muzej u Zagrebu

Mrežna stranica Knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu⁶⁰ nalazi se u padajućem izborniku pod poveznicom “Usluge” koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Nadalje je moguće pristupiti dvjema podstranicama, a to su “Radno vrijeme i kontakt” i “O knjižnici”. Pod stranicom “Radno vrijeme i kontakt” navedena je adresa Knjižnice, radno vrijeme i e-mail adresa. Podaci koju su dostupni na stranici “O knjižnici” nude kratku povijest nastanka Knjižnice od 1846. godine, kada je osnovan i tadašnji Narodni muzej, pa do današnjih vremena kada djelatnici Knjižnice u svom radu koriste računalne programe. Spomenute su razne promjene lokacije kroz desetljeća rada, te je također spomenuto kako se inventarne knjige vode od početka rada Muzeja. Knjižnični fond se sastoji od 65.000 jedinica knjižne građe i razmjenjuje muzejski stručni časopis s 360 institucija u zemlji i inozemstvu čime se nadalje obogaćuje fond. Posebno je naglašena otvorenost Knjižnice za sve vrste korisnika kojima je omogućeno koristiti katalog knjižnice. Knjižnica također sadrži građu od 16. do 19. stoljeća, a mrežna stranica je ažurirana 2023. godine.

4.3.3. Arheološki muzej Zadar

Mrežna stranica Knjižnice Arheološkog muzeja Zadar⁶¹ sadrži kratku povijest Knjižnice te spominje nekoliko promjena lokacije od njezinog osnutka 1880. godine. Knjižnica seli u prostore nekadašnjeg samostana sv. Nikole 1986. godine i tada je većinu fonda činila građa koja je izabrana sabiranjem, uz darovane knjige iz nekoliko arheoloških institucija. Danas knjižni fond sadrži oko 30.000 svezaka i podijeljen je u nekoliko zbirki (zbirka tekućih monografskih izdanja, zbirka tekućih serijskih publikacija i zbirka stare i rijetke građe). Većina građe pristiže razmjennom s drugim institucijama, dok se manji broj nabavlja darom i kupnjom. Nova građa je računalno obrađena u knjižničnom sustavu Crolist, čija se poveznica nalazi na dnu stranice, što znači kako korisnici samostalno u bilo koje doba mogu pretražiti mrežni katalog. Korisnici su prvenstveno djelatnici Muzeja, ali i svi zainteresirani vanjski korisnici. Muzej izdaje glasilo Diadora što je uveliko pridonijelo povećanju knjižnog fonda zbog razmjene. Radno vrijeme Knjižnice se razlikuje za unutarnje i vanjske korisnike, pa je tako za djelatnike Muzeja Knjižnica otvorena od 07:00 – 15:00, dok je za vanjske korisnike otvorena od 11:00 - 14:00 sati. Navedena je jedna djelatnica, odnosno voditeljica knjižnice i njena e-mail adresa.

4.3.4. Muzej antičkog stakla u Zadru

⁶⁰ Knjižnica arheološkog muzeja u Zagrebu, URL: <https://www.amz.hr/hr/usluge/knjiznica/> (27.6.2023.)

⁶¹ Knjižnica Arheološkog muzeja Zadar, URL: <https://amzd.hr/odjeli/knjiznica/> (27.6.2023.)

Muzej antičkog stakla u Zadru otvoren je za posjetitelje 2009. godine, a mrežna stranica Knjižnice⁶² sadrži osnovne podatke koji su potrebni korisnicima, ali i poveznicu za knjižnični sustav Crolist. Do same stranice Knjižnice dolazi se putem padajućeg izbornika pod rubrikom “Odjeli” koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Informacije o Knjižnici navode kako je ona specijalna knjižnica i djeluje u sastavu Muzeja te je kao takva upisana u Upisnik knjižnica pri Ministarstvu kulture RH. Knjižnica sadrži 2.200 svezaka knjižnične građe. Kao već spomenuta specijalna knjižnica ona je prvenstveno otvorena za djelatnike Muzeja, a vanjskim korisnicima je dopušteno koristiti građu unutar prostora Knjižnice. Muzej izdaje vlastiti časopis Asseria, koji izlazi jednom godišnje, i moguće mu je pristupiti, kao i nekim drugim izdanjima muzeja, putem mrežne stranice pod poveznicom “Izdanja” koja se također nalazi na početnoj stranici Muzeja. Od kontakt podataka naveden je broj telefona i e-mail adresa, a još je uz to navedeno radno vrijeme i djelatnik Knjižnice. Stranica je ažurirana 2023. godine.⁶³

4.3.5. Arheološki muzej u Splitu

Mrežna stranica Knjižnice Arheološkog muzeja u Splitu⁶⁴ sadrži osnovne podatke među kojima su kratka povijest Knjižnice koja počinje djelovati 1845. godine, a posebno se razvila za vrijeme djelovanja ravnatelja Muzeja don Frane Bulića. Knjižnica sadrži 50.000 svezaka, a među njima postoji 8 inkunabula i otprilike 170 knjiga iz 16. stoljeća. Knjižnica najviše povećava svoj fond razmjennom muzejskog časopisa Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku. Knjižnica se sastoji od nekoliko zbirki, a to su: zbirka starih i rijetkih knjiga, zbirka plakata i proglaša, kartografska i grafička zbirka, zbirka razglednica, arhivska zbirka i zbirka slika koja je djelomično izložena u prostoru Muzeja kao dio stalnog postava. Također, zanimljiv je podatak kako je 1898. godine izdan katalog Knjižnice što ga čini prvim tiskanim katalogom znanstvene i stručne knjižnice na prostoru Hrvatske. Od ostalih podataka navedeno je radno vrijeme Knjižnice i njena otvorenost za javnost, te je naveden voditelj knjižnice. Stranica je ažurirana 2023. godine, a nalazi se pod rubrikom “Muzej” koja se nalazi na početnoj mrežnoj stranici.

4.3.6. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split)

⁶² Knjižnica Muzeja antičkog stakla u Zadru, URL: <https://www.mas-zadar.hr/hr/knjiznica> (27.6.2023.)

⁶³ Zanimljiv je podatak o godini ažuriranja stranice jer navodi kako je Knjižnica upisana u Upisnik knjižnica pri Ministarstvu kulture RH, što je netočno jer Upisnik trenutno vodi Nacionalna i sveučilišna knjižnica, a također je Ministarstvo kulture promijenilo naziv u Ministarstvo kulture i medija RH.

⁶⁴ Knjižnica Arheološkog muzeja u Splitu, URL: <https://www.armus.hr/muzej/knjiznica> (27.6.2023.)

Mrežna stranica Knjižnice Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika⁶⁵ sadrži poveznicu za pretraživanje kataloga kroz knjižničarski program Metelwin. Muzej izdaje godišnjak Starohrvatska prosvjeta od 1895. godine što je ujedno i prvi časopis takvog tipa na prostoru Hrvatske te su svi brojevi digitalizirani na portalu znanstvenih časopisa Hrčak i korisnik im može pristupiti putem poveznice na stranici Knjižnice. Samo na stranici Knjižnice može se pristupiti putem glavne stranice pod poveznicom “Djelatnosti”. Knjižnica posjeduje 9.000 monografskih i 650 periodičnih naslova, a građa se nabavlja donacijama, darom i razmjenom. Knjižnica prvenstveno služi djelatnicima Muzeja dok se vanjskim korisnicima građa posuđuje prema dogovoru, a referentna se građa i časopisi smiju koristiti u prostoru čitaonice. Vanjski korisnici se trebaju prethodno najaviti te je za njih Knjižnica otvorena od 09:00 – 13:00 sati. Navedene su dvije djelatnice (diplomirana i pomoćna knjižničarka) i njihovi brojevi telefona i e-mail adrese.

4.4. Specijalizirani – povijesni muzeji

4.4.1. Hrvatski povijesni muzej

Mrežnoj stranici Knjižnice Hrvatskog povijesnog muzeja⁶⁶ moguće je pristupiti preko poveznice “Odjeli” koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Informacije koje su navedene na stranici opisuju Knjižnicu kao specijalnu knjižnicu poluotvorenog tipa što znači kako je prvenstveno dostupna djelatnicima Muzeja. Osnivanje Knjižnice je povezano sa osnivanjem Narodnog muzeja 1846. godine, a na današnjoj lokaciji je od 1959. godine. Knjižnični fond se sastoji od 30.000 naslova te se godišnje povećava za otprilike 200, i to većinom razmjenom i darom. Knjižnica je otvorena za vanjske suradnike utorkom, srijedom i četvrtkom uz obaveznu najavu na telefonski broj ili preko e-mail adrese diplomirane knjižničarke. Knjižnica je zajedno sa informacijsko – dokumentacijskim odjelom 2019. godine digitalizirala i objavila nedostupnu građu koja se može pogledati preko poveznice. Također, na stranici je dostupan i pdf dokument popisa publikacija koje su povezane sa djelatnošću Muzeja. Stranica je ažurirana 2011. godine.

4.4.2. Hrvatski školski muzej

⁶⁵ Knjižnica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, URL: <https://www.mhas-split.hr/djelatnosti/knjiznica> (27.6.2023.)

⁶⁶ Knjižnica Hrvatskog povijesnog muzeja, URL: <https://www.hismus.hr/hr/odjeli/knjiznica> (22.6.2023.)

Mrežna stranica Knjižnice Hrvatskog školskog muzeja⁶⁷ nalazi se na izborniku glavne mrežne stranice Muzeja. Službenog naziva Pedagoška knjižnica Davorina Trstenjaka osnovana je 1877. godine i u sastavu je Muzeja od njegovog osnutka, 1901. godine, ali tek je od 1967. godine pod njegovom upravom, a od 1986. godine i u njegovu vlasništvu. Od 1948. godine Knjižnica nosi ime hrvatskog pedagoga Davorina Trstenjaka.⁶⁸ Knjižnica je kroz povijest nekoliko puta zatvarana, a u svom knjižničnom fondu sadrži i primjerke građe iz 16. i 18. stoljeća. Fond je također bio osnova za stvaranje nekoliko muzejskih zbirki. Građu iz referentne zbirke i tekuću stručnu periodiku je moguće koristiti u čitaonici. Na stranici je moguće pogledati i nekoliko fotografija prostora knjižnice te nekih primjeraka građe.

4.4.3. Hrvatski športski muzej

Hrvatski športski muzej sadrži Zbirku knjižne građe⁶⁹ među ostalim zbirkama. Njoj je moguće pristupiti preko poveznice “Zbirke” koja se nalazi pod padajućim izbornikom “O muzeju”. Mrežna stranica sadrži osnovne podatke kao što su vrsta zbirke, vrsta građe i vremensko razdoblje koje se proteže od 1870. godine. Voditelj zbirke je knjižničar, a broj jedinica građe je između 15.000 i 30.000 naslova. Zbirka sadrži knjige i časopise vezane za sport i kineziologiju. Posebno su vrijedna djela doktora Franje Bučara⁷⁰, građa vezana za Hrvatski sokol i gotovo potpuna zbirka časopisa Sportske novosti koji izlazi od 1945. godine.

4.4.4. Pomorski muzej (Orebić)

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice⁷¹ nalazi se u izborniku na glavnoj stranici Muzeja. Knjižnični fond se sastoji od 2.000 naslova, a većinu fonda čini zbirka obitelji Šunj. Građa se uglavnom nabavlja darovima i razmjenom te prvenstveno služi djelatnicima Muzeja. Stranica je ažurirana 2013. godine.

4.5. Specijalizirani – prirodoslovni muzeji

⁶⁷ Knjižnica Hrvatskog školskog muzeja, URL: <https://www.hsmuzej.hr/hr/sadrzaj/knjiznica> (22.6.2023.)

⁶⁸ Hrvatski pedagog, 1848. – 1921.

⁶⁹ Knjižnica Hrvatskog športskog muzeja, URL: <https://sportski-muzej.hr/zbirke/zbirka-knjizne-grade/> (22.6.2023.)

⁷⁰ Otac hrvatskog sporta, 1866. – 1946.

⁷¹ Knjižnica Pomorskog muzeja, URL: <https://www.muzej-orebic.hr/index.php/2013102815/muzejska-knjiznica.html> (23.6.2023.)

4.5.1. Hrvatski prirodoslovni muzej

Mrežnoj stranici Knjižnice Hrvatskoj prirodoslovnog muzeja⁷² moguće je pristupiti preko poveznice “Muzej” koja se nalazi u izborniku na početnoj stranici, i zatim preko poveznice “Služba zajedničkih poslova”. Na stranici Knjižnice navedeno je kako je riječ o specijalnoj knjižnici čiji se fond sastoji od 50.000 svezaka prvenstveno za djelatnike Muzeja, ali i za javnost. Knjižnica sadrži i “Zbirku starih i raritetnih prirodoslovnih knjiga Hrvatskog prirodoslovnog muzeja” koja postoji od 2011. godine. Voditeljica knjižnice je diplomirana knjižničarka, a od kontakt podataka naveden je broj telefona, dok su na stranici “Služba zajedničkih poslova” navedene i e-mail adrese knjižničarke i Knjižnice. Također je navedeno i radno vrijeme, a moguće je pristupiti i mrežnoj stranici koja sadrži bibliografije stručnih djelatnika Muzeja od 2011. do 2022. godine, i na sljedećoj mrežnoj stranici korisnici mogu pristupiti online Koha katalogu Knjižnice.

4.5.2. Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split)

Na mrežnoj stranici Knjižnice Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta⁷³ moguće je odmah pristupiti online katalogu. Knjižnični fond se sastoji od 8.000 naslova, a stranica je ažurirana 2016. godine. Mrežna stranica Knjižnice nalazi se pod rubrikom “Djelatnosti” koja je na početnoj stranici Muzeja.

4.5.3. Prirodoslovni muzej (Rijeka)

Mrežna stranica Knjižnice Prirodoslovnog muzeja Rijeka⁷⁴ sastoji se od online kataloga. Stranica je zadnji put ažurirana 2006. godine.

4.6. Specijalizirani – umjetnički muzeji i muzeji primijenjenih umjetnosti

4.6.1. Galerija umjetnina (Split)

⁷² Knjižnica Hrvatsko prirodoslovnog muzeja, URL: <https://www.hpm.hr/hr/Knji%C5%BEnica> (23.6.2023.)

⁷³ Knjižnica Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta, URL: <http://prirodoslovni.hr/Knjiznica/index.html> (23.6.2023.)

⁷⁴ Knjižnica Prirodoslovnog muzeja Rijeka, URL: <http://www.prirodoslovni.com/knjiznica/> (23.6.2023.)

Mrežna stranica Knjižnice Galerija umjetnina⁷⁵ sadrži informacije o knjižničnom fondu koji se sastoji od 23.000 svezaka među kojima je građa prvenstveno o kulturi, umjetnosti i povijesti umjetnosti, ali i katalogi umjetničkih izložbi. Fond se popunjava razmjenama, otkupom i donacijama. Korisnicima je omogućeno služenje građom u čitaonici uz prethodnu najavu. Od kontakt podataka naveden je telefon i e-mail adresa. Također je navedeno i radno vrijeme, a postoji i podstranica “Knjižnica online” koja je u izradi.

4.6.2. Javna ustanova Ante i Wiltrud topić Mimare – Muzej Mimara

Na mrežnoj stranici Knjižnice Muzeja Mimara⁷⁶ moguće je vidjeti fotografije prostorija Knjižnice i dijelove knjižničnog fonda koji ima 10.803 jedinice knjižnične građe, a nastala je na fondu privatne knjižnice Ante Topića Mimare. Knjižnica djeluje od 1989. godine i kao specijalna knjižnica najprije je namijenjena djelatnicima Muzeja, a zatim i ostalim vanjskim korisnicima koji smiju koristiti građu u prostoru Knjižnice i uz prethodnu najavu. Fond se prvenstveno popunjava razmjenom, a posjeduje i velik broj časopisa koji do sada nisu elektronički obrađeni. Poveznica za stranicu Knjižnice se nalazi na početnoj stranici Muzeja.

4.6.3. Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka)

Knjižnica Muzeja moderne i suvremene umjetnosti dijeli mrežnu stranicu sa Edukacijskim odjelom (“Knjižnica i edukacija u MMSU”),⁷⁷ a može joj se pristupiti preko poveznice “Posjetite nas” koja se nalazi u izborniku na glavnoj stranici Muzeja. Većina je teksta na stranici o edukaciji u Muzeju i djelovanju muzejskih pedagoga koja se ponekad odvija i u prostoru Knjižnice. Knjižnica je specijalna stručna knjižnica sa početkom djelovanja 1948. godine u tadašnjoj Galeriji likovnih umjetnosti. Knjižnični fond se sastoji od 20.000 kataloga izložbi i muzejskih zbirki, knjigama i časopisima o suvremenoj umjetnosti koji su većinom nabavljeni razmjenom, audio – vizualne dokumentacije i hemeroteke. Knjižnica je otvorena za djelatnike Muzeja i ostale vanjske korisnike.

4.6.4. Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb)

Mrežnoj stranici Knjižnice Muzeja suvremene umjetnosti⁷⁸ moguće je pristupiti preko poveznice “Odjeli” koja se nalazi na stranici “O muzeju” u izborniku na početnoj stranici

⁷⁵ Knjižnica Galerije umjetnina, URL: <https://www.galum.hr/knjiznica/> (24.6.2023.)

⁷⁶ Knjižnica Muzeja Mimara, URL:

https://www.mimara.hr/Izdvojeno/Knji%C5%BEnica%20Muzeja%20Mimara_8630 (24.6.2023.)

⁷⁷ Knjižnica muzeja moderne i suvremene umjetnosti, URL: <https://mmsu.hr/posjetite-nas/knjiznica/> (24.6.2023.)

⁷⁸ Knjižnica muzeja suvremene umjetnosti, URL: <http://www.msu.hr/stranice/knjiznica/37.html> (31.7.2023.)

Muzeja. Knjižnica je osnovana 1954. godine u tadašnjoj Galeriji suvremene umjetnosti, a knjižnični se fond sastoji od 22.000 inventarnih jedinica koje se nabavljaju darom, kupnjom i razmjenom s oko 200 drugih knjižnica koje su dio umjetničkih muzeja u Hrvatskoj, ali i izvan nje. Građa se sustavno digitalizira, i to najčešće u sklopu projekata. Korisnicima je moguće koristiti građu u čitaonici uz najavu elektroničkom poštom, što je posebno naglašeno. Navedene su djelatnice dvije diplomirane knjižničarke, a i njihove e-mail adrese. Stranica je ažurirana 2023. godine.

4.6.5. Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb)

Mrežnoj stranici Knjižnice Muzeja za umjetnost i obrt⁷⁹ moguće je pristupiti preko poveznice koja se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je osnovana kada i muzej, 1880. godine, te je jedna od najstarijih knjižnica u Europi koja se specijalizirala za područje umjetnosti. Knjižnica danas sadrži fond od 65.000 svezaka među kojima je također i zbirka starih i rijetkih knjiga od 16. do 19. stoljeća. Knjižnica također razmjenjuje publikacije Muzeja s više od 150 sličnih ustanova u Hrvatskoj i inozemstvu. Noviji fond se katalogizira u sustavu Crolist. Dostupne su e-mail adrese knjižnice, diplomirane i pomoćne knjižničarke, a stranica je zadnji put ažurirana 2016. godine.

4.7. Specijalizirani – tehnički muzeji

4.7.1. Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb)

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice Tehničkog muzeja Nikola Tesla⁸⁰ nalazi se u izborniku na glavnoj stranici Muzeja. Informacije na stranici navode kako je riječ o specijalnoj knjižnici čija građa prvenstveno služi djelatnicima Muzeja. Knjižnični fond se sastoji od 12.000 svezaka koji su organizirani u četiri zbirke. Građa je dostupna i vanjskim djelatnicima koji mogu podnijeti zahtjev u prostoru čitaonice. Također je navedena djelatnica Knjižnice i njeni kontakt podaci: telefon, fax i e-mail adresa. Stranicu održava djelatnik Muzeja koji je ujedno i organizator komunikacije s javnošću.

⁷⁹ Knjižnica Muzeja za umjetnost i obrt, URL: <https://www.muio.hr/odjel-knjiznice/> (1.9.2023.)

⁸⁰ Knjižnica Tehničkog muzeja Nikola Tesla, URL: <https://tmnt.hr/knjiznica> (23.6.2023.)

4.8. Specijalizirani – etnografski muzeji

4.8.1. Etnografski muzej (Zagreb)

Knjižnica Etnografskog muzeja u Zagrebu⁸¹ dijeli mrežnu stranicu s Dokumentacijskim odjelom, Restauratorsko – konzervatorskim odjelom i Matičnom djelatnošću pod stranicom “Stručne usluge” kojoj je moguće pristupiti putem izbornika “O nama” koji se nalazi na početnoj stranici Muzeja. Knjižnica je osnovana 1920. godine, a početni fond se sastojao od građe koju su darovali ravnatelji Muzeja Salomon Berger i Vladimir Tkalčić. Knjižnica je prema vrsti specijalna knjižnica poluotvorenog tipa te je vanjskim korisnicima omogućeno koristiti građu u prostoru Knjižnice utorkom, srijedom i četvrtkom od 10:00 – 12:00 sati ili prema dogovoru. Knjižnični fond se sastoji od 25.000 svezaka, a nabavlja se kupnjom, darom i razmjenom s 50 institucija u Hrvatskoj i 150 institucija u inozemstvu. Građa se računalno obrađivala u Crolistu od 1993. godine, a od 2013. godine koristi informacijski sustav Zaki. Dostupni su i kontakt podaci (telefon i e-mail adresa) voditeljice knjižnice. Također je navedeno kako je studentima bibliotekarstva omogućeno obavljanje studentske prakse u Knjižnici, što je ujedno i jedina muzejska knjižnica koja nudi tu vrstu informacija. Stranica je ažurirana 2023. godine.

4.9. Specijalizirani – ostali

4.9.1. Tiflološki muzej (Zagreb)

Poveznica za mrežnu stranicu Knjižnice Tiflološkog muzeja nalazi se na početnoj stranici Muzeja.⁸² Navedeno je kako je Knjižnica specijalna te prikuplja, čuva i obrađuje knjižničnu građu na crnom tisku koja je potrebna korisnicima oštećenog vida. Knjižnični fond se sastoji od 3.000 jedinica knjižne građe među kojima je zbirka periodike stručnih časopisa s područja defektologije, katalogi izložbi i zbirka knjiga s područja umjetnosti i pedagogije. Od ostalih informacija navedeno je radno vrijeme Knjižnice, a stranica je ažurirana 2023. godine.

⁸¹

⁸² Knjižnica Tiflološkog muzeja, URL: <https://www.tifloloskimuzej.hr/hr/knjiznica/> (31.7. 2023.)

4.9.2. Muzejsko dokumentacijski centar

Mrežna stranica Knjižnice Muzejsko dokumentacijskog centra nalazi se na početnoj stranici pod nazivom “Katalog knjižnice.”⁸³ Na stranici je moguće pretraživanje kataloga i pretraživanje prinova, odnosno novo dospjele građe. Knjižnični se fond godišnje nadopunjuje s otprilike 800 naslova te se sastoji od sedam zbirki. Informacije o Knjižnici navode nastanak prvobitnog fonda kao donaciju dr. Antuna Bauera 1955. godine. Danas knjižnični fond sadrži 50.000 jedinica građe koja se uglavnom odnosi na literaturu o muzejskoj djelatnosti. Građa se nabavlja razmjenom, darovima i kupnjom. Knjižnica je najprije namijenjena muzejskim djelatnicima i akademskoj skupini korisnika te ostalim zainteresiranim korisnicima. Na stranici je naveden i Zahtjev za davanje na uvid i korištenje građe i podataka MDC-a u pdf obliku, kao i Pravilnik o radu knjižnice muzejskog dokumentacijskog centra i Smjernice za izgradnju i upravljanje fondom, također u pdf obliku. Navedene su i usluge Knjižnice, radno vrijeme za korisnike i kontakt podaci (telefon i e-mail adresa) knjižničarke. Također je moguće pristupiti poveznicama “Digitalne zbirke MDC-a,” “Prinove knjižnice MDC-a” i “Jeste li čitali?” gdje su izdvojeni i predstavljeni pojedini naslovi. Stranica je ažurirana 2023. godine, a postoji od 1997.

5. Usporedba ranije analiziranih kriterija mrežnih stranica muzejskih knjižnica

5.1. Prvi kriterij – poveznica na početnoj stranici

Knjižnica bi trebala imati poveznicu na početnoj stranici muzeja. Od 43 muzeja njih 12 sadrži poveznicu za mrežnu stranicu knjižnice na početnoj stranici muzeja. Ostalim je poveznicama moguće pristupiti putem poveznica “O muzeju”, “Odjeli”, “Zbirke” i ostalo.

Tablica 1. Prvi kriterij – poveznica na početnoj stranici

Redni br.	Početna stranica	O muzeju	Djelatnosti	Usluge	Odjeli	Zbirka	Muzej	Ostalo
-----------	------------------	----------	-------------	--------	--------	--------	-------	--------

⁸³ Knjižnica Muzejskoga dokumentacijskog centra, URL: <https://mdc.hr/hr/mdc/zbirke-fondovi/knjiznica/zbirke/> (31.7.2023.)

1.	Muzej Đakovštine	Gradski muzej Križevci	Kninski muzej	Arheološki muzej u Zagrebu	Gradski muzej Bjelovar	Gradski muzej Vukovar	Arheološki muzej u Splitu	Muzej grada Rovinja
2.	Muzej grada Kaštela	Muzej Cvelferije (Drenovci)	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split)	Etnografski muzej (Zagreb)	Gradski muzej Požega	Muzej grada Koprivnice	Hrvatski prirodoslovni muzej	Muzej grada Splita
3.	Galerija umjetnika (Split)	Hrvatski športski muzej	Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split)		Gradski muzej Vinkovci	Muzej grada Rijeke	Muzej Gacke (Otočac)	Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka)
4.	Hrvatski školski muzej	Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb)			Arheološki muzej Zadar	Muzej Like (Gospić)	Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb)	Prirodoslovni muzej (Rijeka)
5.	Muzej Mimara				Hrvatski povijesni muzej	Zavičajni muzej Našice		Arheološki muzej Istre (Pula)
6.	Muzej grada Pazina				Muzej antičkog stakla u Zadru			
7.	Muzej grada Trogira				Muzej grada Zagreba			
8.	MDC				Muzej Slavonije (Osijek)			
9.	Pomorski muzej (Orebić)							
10.	Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb)							

11.	Tiflološk i muzej (Zagreb)							
12.	Zavičajni muzej Poreštine							

5.2. Drugi kriterij – vlastita poveznica

Dvije knjižnice nemaju vlastitu poveznicu na mrežnu stranicu, nego se na određenim mrežnim stranicama, uz informacije o knjižnici, nalaze i informacije o drugim zbirkama ili ostalim odjelima muzeja. Tako su primjerice na jednoj mrežnoj stranici Etnografskog muzeja (Zagreb) dostupne informacije o dokumentacijskom odjelu, knjižnici, restauratorsko-konzervatorskim radionicama i matičnoj djelatnosti.

5.3. Treći kriterij – podaci o odgovornosti i zadnjoj promjeni mrežne stranice

Kao treći kriterij izabrani su podaci o odgovornosti i zadnjoj promjeni mrežne stranice. Knjižnice čije mrežne stranice sadrže informacije o odgovornosti i/ili ažuriranju stranice su sljedeće: Zavičajni muzej Poreštine, Zavičajni muzej Našice, Tiflološki muzej (Zagreb), Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb), Prirodoslovni muzej (Rijeka), Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split), Pomorski muzej (Orebić), MDC, Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb), Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb), Muzej Slavonije (Osijek), Muzej Like (Gospić), Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split), Muzej grada Zagreba, Muzej grada Splita, Muzej grada Rovinja, Muzej grada Rijeke, Muzej grada Koprivnice, Muzej grada Kaštela, Muzej Gacke (Otočac), Muzej Đakovštine, Muzej Cvelferije (Drenovci), Muzej antičkog stakla u Zadru, Kninski muzej, Gradski muzej Vinkovci, Gradski muzej Požega, Gradski muzej Križevci, Gradski muzej Bjelovar, Etnografski muzej (Zagreb), Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej u Splitu i Arheološki muzej Istre (Pula). Ukupan broj knjižnica je 32 što je većina.

5.4. Četvrti kriterij – navedeni djelatnici knjižnice, e-mail adrese i brojevi telefona

Skoro je jednak broj knjižnica koje na svojim mrežnim stranicama sadržavaju sve podatke (njih 15) i broj knjižnica na čijim mrežnim stranicama nije dostupna nijedna informacija tog oblika (njih 14). Neke knjižnice sadrže informacije o djelatnicima i e-mail adresama.

Tablica 2. Četvrti kriterij – navedeni djelatnici knjižnice, e-mail adrese i brojevi telefona

Redni br.	Djelatnici	E-mail adresa	Djelatnici i e-mail	Djelatnici, e-mail i telefon	Nema podataka
1.	Arheološki muzej u Splitu	Arheološki muzej u Zagrebu	Arheološki muzej Zadar	Arheološki muzej Istre (Pula)	Gradski muzej Bjelovar
2.	Muzej grada Kaštela		Gradski muzej Križevci	Etnografski muzej (Zagreb)	Hrvatski školski muzej
3.	Muzej grada Trogira		Muzej Đakovštine	Galerija umjetnina (Split)	Muzej Cvelferije (Drenovci)
4.	Gradski muzej Požega		Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb)	Gradski muzej Vinkovci	Muzej Gacke (Otočac)
5.	Hrvatski športski muzej		Muzej grada Zagreba	Gradski muzej Vukovar	Muzej grada Koprivnice
6.	Muzej Mimara		Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb)	Hrvatski povijesni muzej	Muzej grada Pazina
7.	Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka)			Hrvatski prirodoslovni muzej	Muzej grada Rijeke
8.				Kninski muzej	Muzej grada Rovinja
9.				Muzej antičkog stakla u Zadru	Muzej grada Splita
10.				Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split)	Muzej Like (Gospić)
11.				Muzej Slavonije (Osijek)	Pomorski muzej (Orebić)
12.				MDC	Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split)
13.				Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb)	Prirodoslovni muzej (Rijeka)
14.				Zavičajni muzej Našice	Tiflološki muzej (Zagreb)
15.				Zavičajni muzej Poreštine	

5.5. Peti kriterij – radno vrijeme i uvjeti posudbe

Peti kriterij odnosi se na informacije o radnom vremenu, uvjetima posudbe i tipu knjižnice. Pod tip knjižnice misli se na informacije o otvorenosti knjižnice. Sve podatke sadrži 10 muzejskih knjižnica, a veliki broj sadrži informacije o uvjetima posudbe i tipu knjižnice.

Tablica 3. Peti kriterij – radno vrijeme i uvjeti posudbe

Redni br.	Radno vrijeme	Uvjeti posudbe	Tip knjižnice	Svi podaci	Nema podataka
1.	Arheološki muzej u Splitu	Galerija umjetnina (Split)	Arheološki muzej u Splitu	Arheološki muzej Istre (Pula)	Gradski muzej Bjelovar
2.	Arheološki muzej Zadar	Gradski muzej Križevci	Arheološki muzej Zadar	Arheološki muzej u Zagrebu	Hrvatski športski muzej
3.	Galerija umjetnina (Split)	Gradski muzej Požega	Gradski muzej Križevci	Etnografski muzej (Zagreb)	Muzej grada Rijeke
4.	Hrvatski prirodoslovni muzej	Hrvatski školski muzej	Gradski muzej Vinkovci	Gradski muzej Vukovar	Muzej grada Rovinja
5.	Muzej grada Zagreba	Muzej Mimara	Muzej Mimara	Hrvatski povijesni muzej	Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split)
6.	Tiflološki muzej (Zagreb)	Kninski muzej	Muzej Gacke (Otočac)	Muzej antičkog stakla u Zadru	Prirodoslovni muzej (Rijeka)
7.	Zavičajni muzej Poreštine	Muzej Cvelferije (Drenovci)	Muzej grada Kaštela	Muzej Đakovštine	
8.		Muzej grada Splita	Muzej grada Koprivnice	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split)	
9.		Muzej grada Zagreba	Muzej grada Pazina	Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb)	
10.		Muzej Slavonije (Osijek)	Muzej grada Splita	MDC	
11.		Muzej suvremene	Muzej grada Trogira		

		umjetnosti (Zagreb)			
12.		Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb)	Muzej Like (Gospić)		
13.		Zavičajni muzej Našice	Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka)		
14.		Zavičajni muzej Poreštine	Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb)		
15.			Pomorski muzej (Orebić)		
16.			Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb)		

5.6. Šesti kriterij – cjeloviti opis zbirki

Nijedna mrežna stranica ne sadrži kompletan opis zbirki. Većinom su dostupne informacije o povijesti knjižnice ili djelovanje knjižnice, odnosno nabavljanju građe za potrebe stručnih djelatnika muzeja. Jedino mrežne stranice knjižnice Muzeja grada Koprivnice i Zavičajnog muzeja Našice sadrže poveznice na kojima su zbirke ukratko opisane.

5.7. Sedmi kriterij – poveznice na slične institucije i zbirke

Poveznice na slične institucije i zbirke sadrže: Gradski muzej Križevci, Gradski muzej Požega, Muzej grada Koprivnice, Muzej grada Rijeke i MDC.

5.8. Osmi kriterij – informacije o specijalnim zbirkama, periodici i bazama podataka

Kratki opis zbirki na svojim mrežnim stranicama sadrže sljedeće knjižnice: Zavičajni muzej Poreštine, Tiflološki muzej (Zagreb), Tehnički muzej Nikola Tesla (Zagreb), MDC, Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb), Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb), Muzej Slavonije (Osijek), Muzej moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka), Muzej Like (Gospić), Muzej grada Zagreba, Muzej grada Trogira, Muzej grada Splita, Muzej grada Rijeke, Muzej grada Koprivnice, Muzej grada Kaštela, Muzej Đakovštine, Muzej antičkog stakla u Zadru, Muzej Mimara, Hrvatski

školski muzej, Hrvatski prirodoslovni muzej, Hrvatski povijesni muzej, Gradski muzej Vukovar, Gradski muzej Vinkovci, Gradski muzej Križevci, Gradski muzej Bjelovar, Galerija umjetnina (Split), Etnografski muzej (Zagreb), Arheološki muzej Zadar, Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej u Splitu, Arheološki muzej Istre (Pula). Ukupan broj je 31.

5.9. Deveti kriterij – formular ili obrazac za pristup građi

Formular ili obrazac za pristup i korištenje knjižnične građe koji je moguće preuzeti preko mrežne stranice sadrže samo tri knjižnice: Gradski muzej Vinkovci, Muzej Đakovštine i Muzej Gacke (Otočac).

5.10. Deseti kriterij – poveznica na mrežni katalog

Knjižnice koje imaju mrežni katalog su: Prirodoslovni muzej (Rijeka), Prirodoslovni muzej i zoološki vrt (Split), MDC, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (Split), Muzej grada Zagreba, Muzej antičkog stakla u Zadru, Hrvatski prirodoslovni muzej, Gradski muzej Križevci i Arheološki muzej Zadar. Ukupan broj je devet.

6. Metode istraživanja i rezultati upitnika

6.1. Opis metodologije i uzorka

Pitanja upitnika za djelatnike muzejskih knjižnica sastavljena su prema izboru koji se temeljio na sadržajnoj analizi. Upitnik je napravljen preko Google obrasca te je poslan elektroničkom poštom svih 43 knjižnica u lipnju, 2023. godine. Ako knjižnica na svojoj mrežnoj stranici sadrži vlastitu e-mail adresu, Upitnik je poslan na taj način. U slučajevima gdje mrežna stranica knjižnice ne sadrži te podatke, Upitnik je poslan na e-mail adrese muzeja, s uputom da se prosljedi djelatnicima knjižnica (većina knjižnica gradskih muzeja komunicira isključivo putem e-mail adrese muzeja). Upitnik se sastoji od 14 pitanja, za ispunjavanje je bilo potrebno otprilike 10 minuta, a 14 djelatnika ga je ispunilo, što je u postotcima 32,56%.

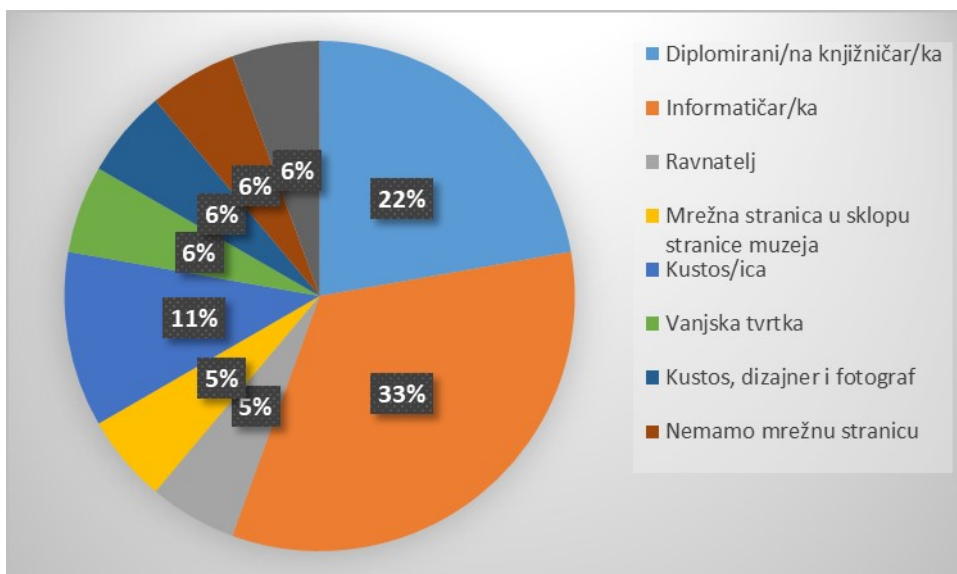
Pitanja su sljedeća:

- Tko održava mrežne stranice muzejske knjižnice u kojoj radite?
- Koliko se često ažurira mrežna stranica?

- Sadrži li mrežna stranica muzejske knjižnice u kojoj radite kontakt podatke?
- Sadrži li mrežna stranica informacije o radnom vremenu knjižnice?
- Sadrži li mrežna stranica informacije o mogućnosti korištenja građe u prostoru knjižnice?
- Sadrži li mrežna stranica online katalog knjižnične građe?
- Provodi li se digitalizacija građe u muzejskoj knjižnici?
- Ako se provodi – je li ona dostupna na mrežnim stranicama knjižnice?
- Za koje skupine korisnika je knjižnica dostupna?
- Koji uvjeti moraju biti ispunjeni za vanjske korisnike koji žele koristiti građu?
- Jesu li zahtjevi za korištenje građe nekad odbijeni? Ako jesu – zašto? Navedite razloge!
- Sadrži li knjižnica svu građu koja je potrebna djelatnicima muzeja?
- Na kojim društvenim mrežama i servisima je prisutna knjižnica?
- Trebaju li sve muzejske knjižnice komunicirati putem mrežnih stranica?

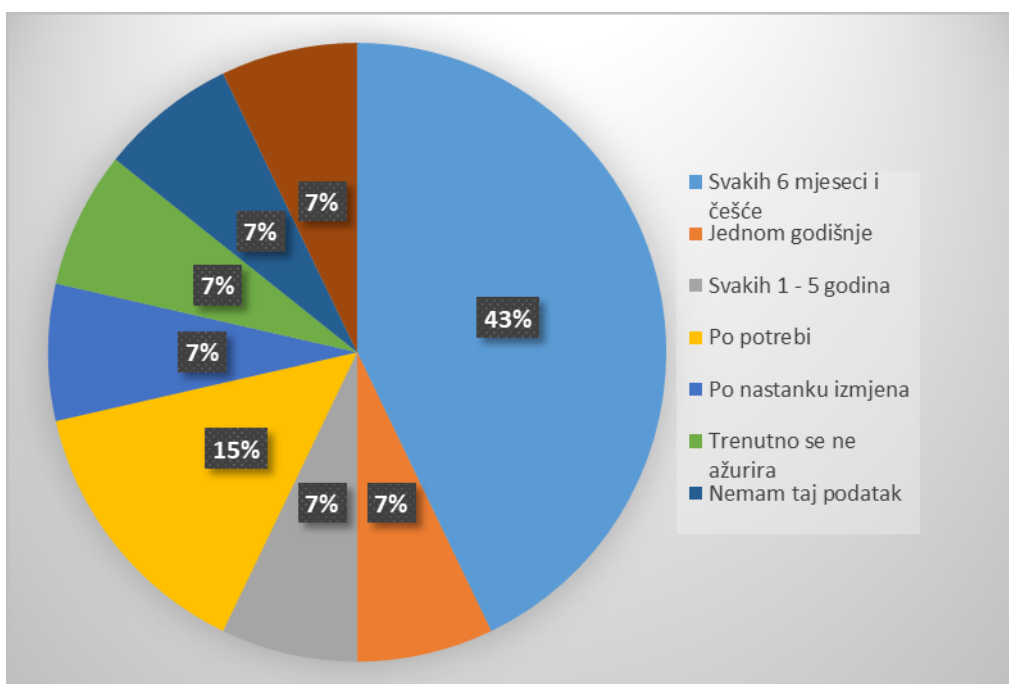
6.2. Rezultati upitnika

Prvo pitanje “Tko održava mrežne stranice muzejske knjižnice u kojoj radite?” kao ponuđene odgovore sadržavalo je opcije “Diplomirani/na knjižničar/ka”, “Kustos/ica”, „Informatičar/ka“ i „Ostalo“ sa mogućnošću vlastitog ispunjavanja tog odgovora. Najviše je odgovora navedeno pod opcijom „Informatičar/ka“ - njih 6, odnosno 33%. Četiri odgovora je navedeno pod opcijom “Diplomirani knjižničar/ka” (22%), a dva odgovora su pod opcijom “Kustos/ica” (11%). Pod opcijom “Ostalo” navedeno je nekoliko različitih odgovora, a to su: “Napomena: mrežna stranica knjižnice je sastavni dio muzejske web stranice” (5%), “Nemamo mrežnu stranicu” (6%), “Ravnatelj, sve o knjižnici je u sklopu službene mrežne stranice muzeja” (5%), “Kustos, dizajner i fotograf imaju ovlasti za mrežnu stranicu muzeja, a na njoj se nalazi i odjeljak vezan uz knjižnicu” (6%), “Na održavanju mrežnih stranica muzeja pa tako i mrežnih stranica muzejske knjižnice angažirana je vanjska firma” (5%) i “Ostalo” (6%).

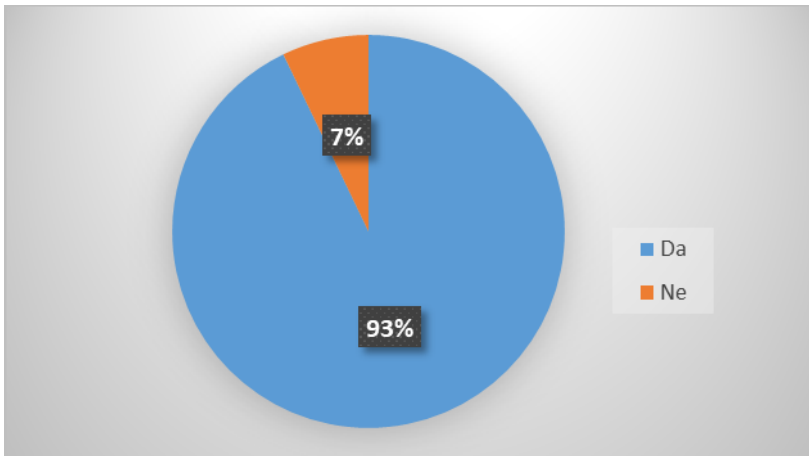
Grafikon 1: Tko održava mrežne stranice muzejske knjižnice u kojoj radite?

Drugo pitanje glasi “Koliko se često ažurira mrežna stranica?” Ponudeni odgovori su bili: “Svakih šest mjeseci ili češće”, “Jednom godišnje”, “Svakih 1 – 5 godina” i “Ostalo” sa mogućnošću ispunjavanja odgovora. “Svakih šest mjeseci ili češće” ima šest odgovora (43%), “Jednom godišnje” jedan odgovor (7%) i “Svakih 1 – 5 godina” također jedan odgovor (7%). Pod opcijom “Ostalo” djelatnici su naveli sljedeće odgovore: “Po potrebi” (15%), “Nemamo mrežnu stranicu” (7%), “Trenutno se ne ažurira” (7%), “Nemam taj podatak” (7%), “Po nastanku izmjena koje iziskuju promjenu podataka na webu” (7%).

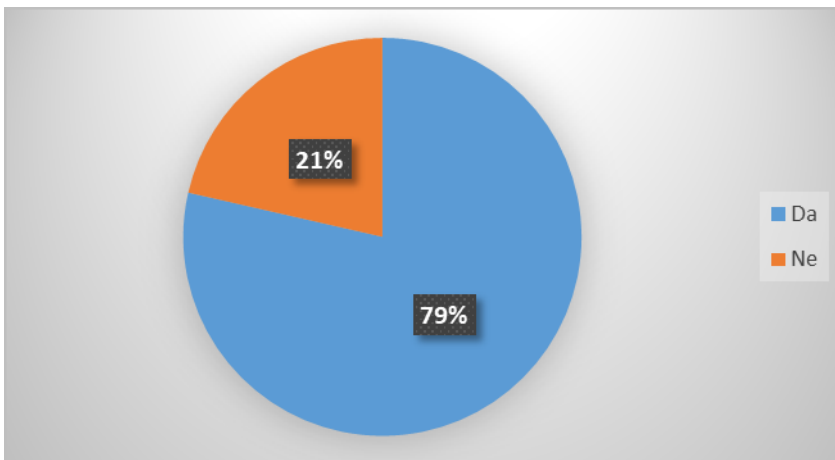
Grafikon 2: Koliko se često ažurira mrežna stranica?

Treće pitanje “Sadrži li mrežna stranica muzejske knjižnice u kojoj radite kontakt podatke?” kao odgovore ima ponuđene dvije opcije: “Da” i “Ne”. Čak 13 djelatnika je odgovorilo “Da” (93%), dok je samo jedna mrežna stranica bez kontakt podataka (7%).

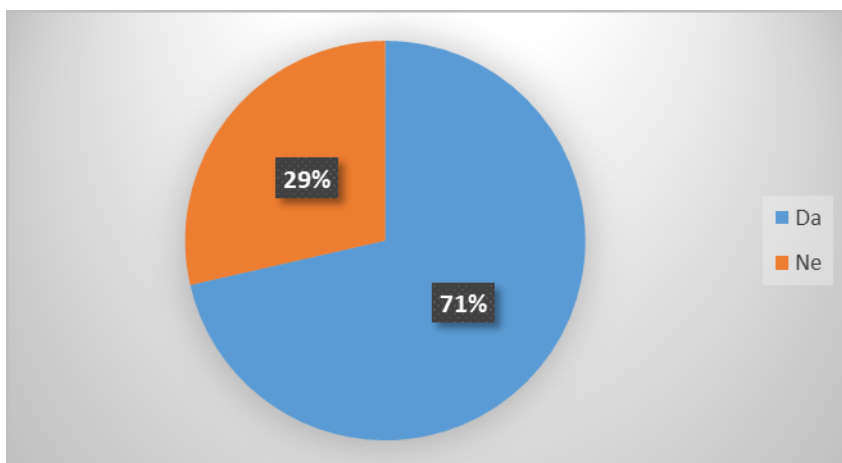
Grafikon 3: Sadrži li mrežna stranica muzejske knjižnice u kojoj radite kontakt podatke?

Četvrto pitanje glasi “Sadrži li mrežna stranica informacije o radnom vremenu knjižnice?” Njih 11 je odgovorilo “Da” (79%), a tri je izabralo odgovor “Ne” (21%).

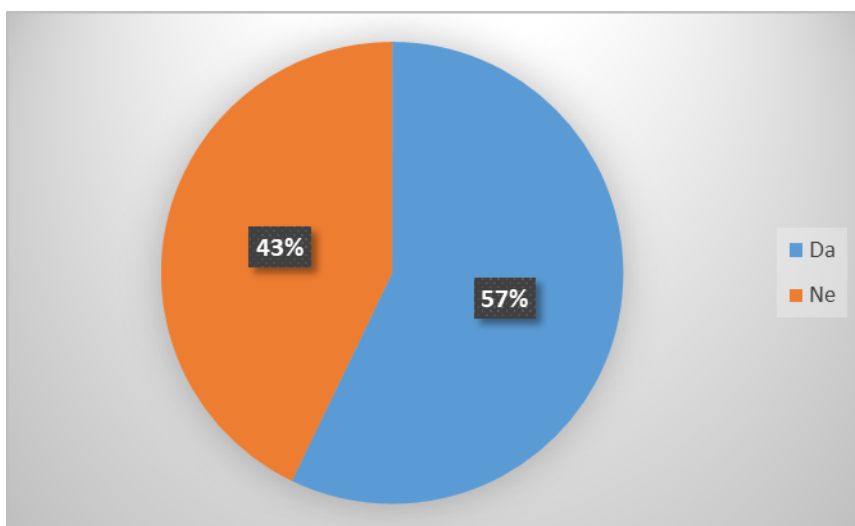
Grafikon 4: Sadrži li mrežna stranica informacije o radnom vremenu knjižnice?

Peto pitanje “Sadrži li mrežna stranica informacije o mogućnosti korištenja građe u prostoru knjižnice?” također kao ponuđene odgovore ima opcije “Da” i “Ne”. Njih deset je odgovorilo “Da” (71%), a četiri je odgovorilo “Ne” (29%).

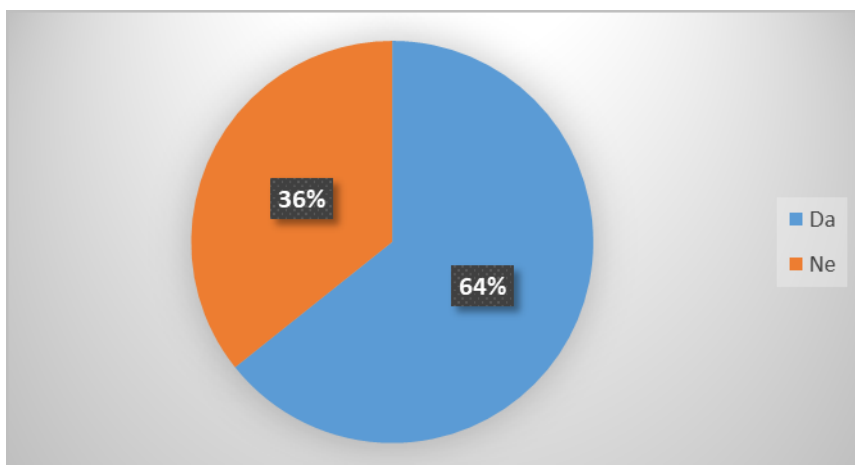
Grafikon 5: Sadrži li mrežna stranica informacije o mogućnosti korištenja građe u prostoru knjižnice?

Šesto pitanje “Sadrži li mrežna stranica online katalog knjižnične građe?” ima osam odgovora “Ne” (57%) i šest odgovora “Da” (43%).

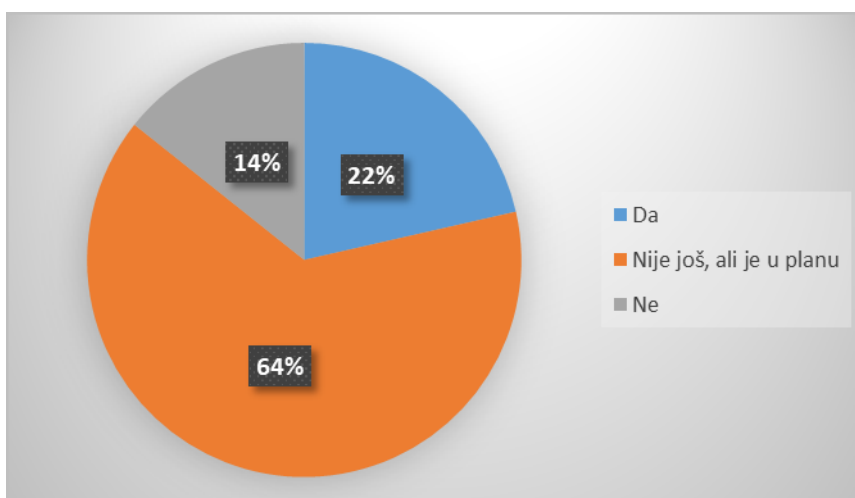
Grafikon 6: Sadrži li mrežna stranica online katalog knjižnične građe?

Sedmo pitanje “Provodi li se digitalizacija građe u muzejskoj knjižnici?” sadrži devet odgovora “Da” (64%) i pet odgovora “Ne” (36%).

Grafikon 7: Provodi li se digitalizacija građe u muzejskoj knjižnici?

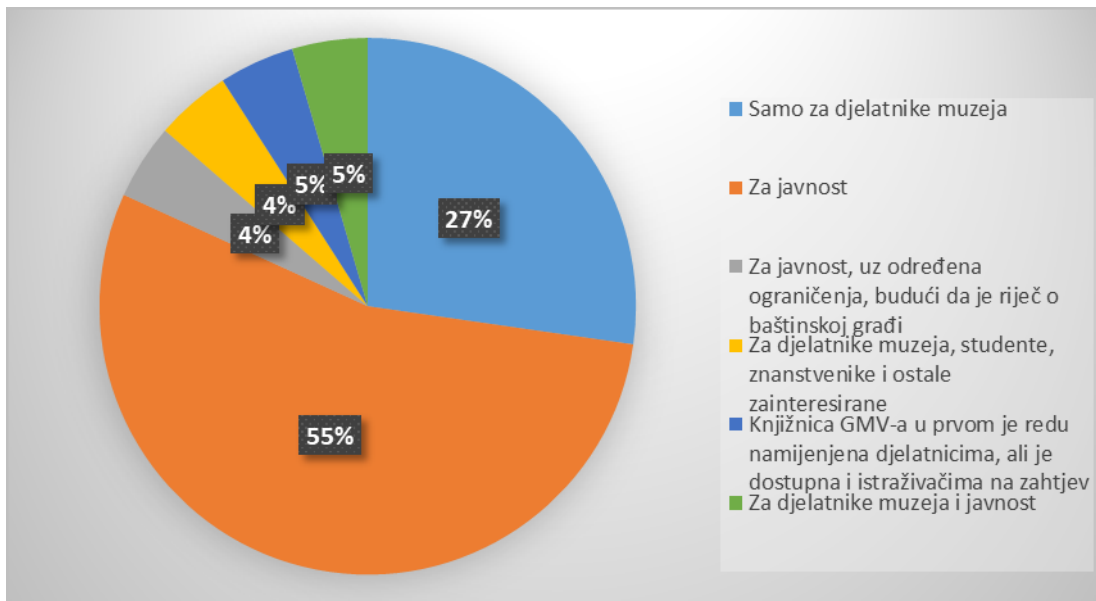
Na osmo pitanje su mogli odgovoriti djelatnici koji su pozitivno odgovorili na prethodno pitanje, ali čini se kako su svi odgovorili jer je ukupan broj odgovora 14. Osmo pitanje glasi “Ako se provodi [digitalizacija] - je li ona dostupna na mrežnim stranicama knjižnice?” kao odgovori su ponuđene tri opcije: “Nije još, ali je u planu.”, “Da” i “Ne”. Najviše odgovora je pod opcijom “Nije još, ali je u planu” - njih devet (64%), “Da” je odgovorilo njih troje (22%), a kao “Ne” je njih dvoje izabralo odgovor (14%).

Grafikon 8: Ako se provodi – je li ona dostupna na mrežnim stranicama knjižnice?

Deveto pitanje “Za koje skupine korisnika je knjižnica dostupna?” nudi tri odgovora, no moguće je izabrati ih više od jednoga. Najveći broj sadrži odgovor “Za javnost” - njih 12 (55%), “Samo za djelatnike muzeja” je označilo njih šest (27%), a pod “Ostalo” su djelatnici naveli nekoliko primjera: “Za javnost, uz određena ograničenja. Budući da je riječ o baštinskoj građi” (4%), “Za djelatnike muzeja, studente, znanstvenike i ostale zainteresirane” (4%), “Knjižnica Gradskog muzeja Vukovar (GMV) poluotvorenog je tipa, u prvom redu namijenjena

djelatnicima GMV-a, , ali je dostupna i istraživačima na zahtjev” (5%) i “Za djelatnike muzeja i javnost” (5%).

Grafikon 9: Za koje skupine korisnika je knjižnica dostupna?

Deseto pitanje glasi “Koji uvjeti moraju biti ispunjeni za vanjske korisnike koji žele koristiti građu?”, a odgovori su sljedeći:

- “Prethodna najava i ispunjen Obrazac.”
- “Nema uvjeta.”
- “Učlanjenje.”
- “Prethodna najava te korištenje građe u prostoru Čitaonice.”
- “Nema uvjeta, na upit.”
- “Knjižnična građa, osim muzejskim djelatnicima, kao javno dobro dostupna je i korisnicima izvan ustanove, prvenstveno znanstvenicima, istraživačima, profesorima, studentima, učenicima itd. Građa se koristi isključivo u Knjižnici GMV-a.”
- “Potrebno je najaviti svoj dolazak mailom. Ukoliko korisnik traži određenu jedinicu građe može doći već taj ili idući dan, a ukoliko uključuje i pretragu građe od strane knjižničara, prema dogovoru.”
- “S građom trebaju pažljivo rukovati i prilikom posudbe ostaviti identifikacijski dokument kao garanciju povrata građe.”

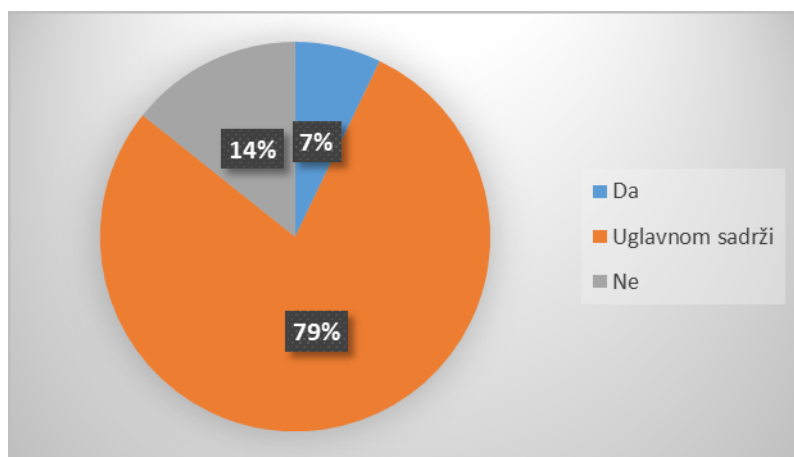
- "Popunjen obrazac za korištenje građe ili najava dolaska i upita putem e-maila."
- "Učlanjenje u muzejsku knjižnicu, davanje osobnih podataka i kontakta."
- "Korisnici moraju ispuniti zahtjev za uvid u građu kojeg zatim ravnatelj odobri ili ne odobri, ovisno o vrsti građe koju korisnik zatraži."
- "Nema uvjeta, svi korisnici su dobro došli."
- "Upis u evidenciju korisnika i pridržavanje Pravilnika o radu Knjižnice."
- "Korištenje za javne potrebe ili osobnog i istraživačkog rada."

Na jedanaesto pitanje nije bilo obavezno odgovoriti, ali većina je ipak odgovorila (njih 13). Pitanje glasi: "Jesu li zahtjevi za korištenje građe nekad odbijeni? Ako jesu - zašto? Navedite razloge!" Djelatnici su odgovorili sljedeće:

- "Ne." (dva odgovora)
- "Da, kada je riječ o oštećenoj građi ili ako je građa na izložbi."
- "U većini slučajeva nisu, ali za staru, rijetku građu postoje određena ograničenja za korištenje. Zbog rekonstrukcije Muzeja građa je preseljena u depoe te je knjižnična građa trenutno nedostupna. "
- "Nisu."
- "Zahtjevi za korištenje knjižnične građe nisu nikada odbijeni. Ne postoji suvisao razlog za to."
- "Ukoliko ne možemo riješiti korisnikov upit ili ne posjedujemo traženu građu. Nije cjelokupna građa uvedena u katalog tako da postoji prostora za upite o građi."
- "Jedino u slučaju da nemamo građu koja treba korisniku."
- "Nemam taj podatak."
- "Imamo dosta zahtjeva za arhivsku građu i nekada se zna dogoditi da ih obijemo u smislu fotografiranja, iznošenja arhivske građe."
- "Samo ako tražena građa nije dio knjižničnoga fundusa! No, uvijek se ponudi alternativna građa."

- “Nije do sada bilo takvog slučaja.”

Dvanaesto pitanje glasi “Sadrži li knjižnica svu građu koja je potrebna djelatnicima muzeja?”, a ponuđena su tri odgovara: “Da”, “Ne” i “Uglavnom sadrži”. Njih 11 je izabralo odgovor “Uglavnom sadrži” (79%), jedan odgovor je “Da” (7%), a njih dvoje je odgovorilo “Ne” (14%).

Grafikon 10: Sadrži li knjižnica svu građu koja je potrebna djelatnicima muzeja?

Trinaesto pitanje “Na kojim društvenim mrežama i servisima je dostupna knjižnica?” kao ponuđene odgovore nudi “Facebook”, “Instagram”, “LinkedIn”, “YouTube“, “Twitter” i “Ostalo” sa mogućnošću popunjavanja odgovora. Također je bilo moguće izabrati više odgovora. Osam knjižnica komunicira putem Facebook-a (44%), tri putem Instagrama (17%), dvije knjižnice koriste Youtube (11%), dok nijedna knjižnica nije dostupna na Twitter-u i LinkedIn-u. Pod ostalim se odgovorima nalazi sljedeće:

- “Knjižnica GMV-a nije dostupna na društvenim mrežama.” (6%)

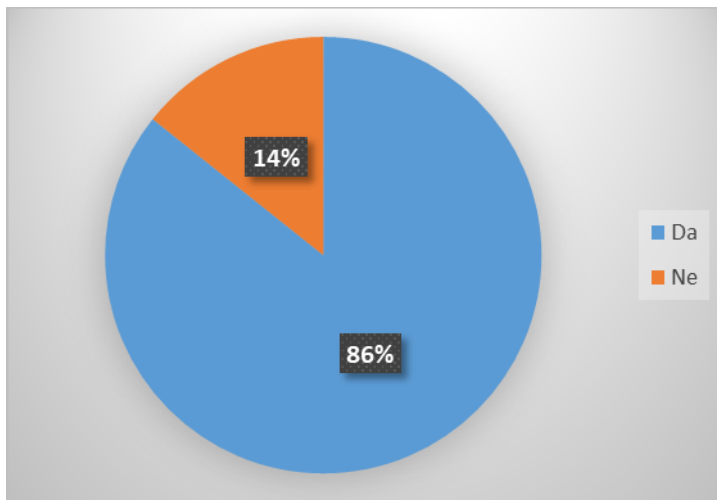
- “Muzej je prisutan na Facebook-u i Instagramu.” (6%)

- “Knjižnica nije prisutna na društvenim mrežama, osim s povremenim objavama na Facebook stranici muzeja.” (6%)

- “Knjižnica komunicira putem Facebook stranice muzeja, nema samo svoju.” (6%)

- “Muzej ima svoj profil na Facebook-u pa se sve što se događa i vezano je uz knjižnicu objavljuje tamo.” (5%)

Posljednje, četrnaesto pitanje glasi: “Trebaju li sve muzejske knjižnice komunicirati putem mrežnih stranica?”, a ponuđena su dva odgovora: “Da” i “Ne”. Većina je odgovorila pozitivno (njih 12, 86%), dok su dvije knjižnice odgovorile “Ne” (14%).

Grafikon 11: Trebaju li sve muzejske knjižnice komunicirati putem mrežnih stranica?

7. Zaključak istraživanja

Mrežne stranice muzejskih knjižnica prvenstveno navode informacije o povijesti knjižnice, broju i opisu građe, tipu muzeja i kontakt podatke. U tom slučaju vidi se namjera knjižnica za što boljom komunikacijom s korisnicima. Većina knjižnica nastala je u 19. i 20. stoljeću, te su razvijane tijekom burnih promjena u politici i društvenom životu, ali su doživjele i razvoj novih znanosti i tehnologija. Kroz sve te promjene djeluju do danas, pa je svakako korisno uzeti u obzir takvo gledanje. Moguće je kako su knjižnice ponosne na procese svojih djelovanja, što je svakako razumljivo. S druge pak strane, vrlo mali broj knjižnica sadrži mrežne kataloge, što je iznimno važna stavka u smislu marketinga knjižnice i brzog pronalaska knjižnične građe, odnosno proizvoda. Mali broj knjižnica također sadrži poveznicu na početnim stranicama muzeja, što otežava pristup stranici.

Rezultati upitnika pokazuju kako su djelatnici muzejskih knjižnica svjesni potrebe komuniciranja putem mrežnih stranica sa svojim korisnicima. Informatička služba izrađuje većinu mrežnih stranica, ali zanimljiv je podatak kako taj posao obavljaju i neki knjižničari i kustosi. Stranice se većinom ažuriraju svakih šest mjeseci, dok se manji broj ažurira po potrebi ili po nastanku izmjena. Također, većina knjižnica sadrži informacije o kontakt podacima, radnom vremenu knjižnice i uvjetima korištenja građe što pokazuje otvorenost knjižnice prema

javnosti i lokanim zajednicama. No, nažalost, većina knjižnica nema svoj mrežni katalog što otežava pružanje usluge korisnicima. Ipak, dobra je vijest kako se u većini muzejskih knjižnica provodi digitalizacija koja također u većini još uvijek nije dostupna, ali je u planu.

Usluge knjižnica su uglavnom dostupne za javnost i djelatnike muzeja, a postoje razni uvjeti koji trebaju biti ispunjeni kako bi korisnik dobio građu na uvid, no, neke knjižnice nemaju nikakve uvjete. Navedeni su i razlozi odbijanja zahtjeva za korištenje građe, što su u nekim slučajevima stara i rijetka građa, ili građa koja je trenutno izložena u privremenom postavu. Kako muzejska knjižnica djeluje prvenstveno u skladu sa potrebama matične ustanove većina knjižnica uglavnom sadrži svu građu koja je potrebna djelatnicima muzeja, što je uz nekoliko negativnih odgovora žalostan podatak na kojemu bi se trebalo poraditi. Knjižnice uglavnom nisu samostalno prisutne na društvenim mrežama, nego su njihove objave dostupne na stranicama muzeja, koji od društvenih mreža prvenstveno koriste Facebook. Većina djelatnika misli kako bi sve muzejske knjižnice trebale komunicirati putem mrežnih stranica, što je pozitivan podatak jer pokazuje svjesnost o važnosti korištenja internetom kao pozitivnim sredstvom komuniciranja.

8. Zaključak

Muzejske knjižnice su riznice znanja, a knjižničarima je glavna zadaća održavanje knjižničkog fonda i davanje građe korisnicima na uvid i korištenje, jer su sve informacijske ustanove, pa tako i muzejska knjižnica, otvorene za različiti spektar korisnika: od najvažnijih – djelatnika muzeja, do profesora, znanstvenika, studenata i učenika kojima je građa potrebna za neka istraživanja ili za potrebe učenja. Mrežna stranica uvelike može doprinijeti komunikaciji između korisnika i knjižničara kao najbolje i najbrže sredstvo komunikacije. U tom slučaju je važno naglasiti nastanak interneta, kao glavnog medija u današnjem digitalnom dobu. Neke od muzejskih knjižnica su prepoznale prednosti mrežnih stranica, ali još uvijek postoji dovoljno prostora za bolje i konkretnije mrežne stranice.

Mrežne stranice uglavnom sadrže informacije o nastanku i povijesti knjižnica, te kratke opise knjižničkog fonda. Otvoren je i prostor za boljom vidljivosti poveznica mrežnih stranica muzejskih knjižnica i posebnom opisu svake zbirke.

Većina knjižnica nema online knjižnični katalog, što je jedna od glavnih stavki koje bi muzejske knjižnice trebale imati na svojim mrežnim stranicama. Zanimljiv je podatak kako se u većini

muzejskih knjižnica provodi digitalizacija građe te je u planu većine knjižnica objava digitalnih zbirki, što će možda doprinijeti i izradi više mrežnih kataloga.

9. Popis literature

Benedetti, J.M. Art Museum libraries and librarianship. Langham: Scarecrow Press, 2007.

Green Bierbaum, E. Museum librarianship: a guide to the provision and management of information services. London: McFarland & Comp, 1994.

Jokić, M. Zbornik radova i priloga s 3. Dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske: (Rijeka, 23. i 24. travanj 2001.) Zagreb, Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001.

Kotler, N.G.; Kotler, P.; Kotler, W.I. Museum marketing and strategy: designing missions, building audiences, generating revenue and resources. San Francisco: Jossey Bass, 2008.

Maroević, I. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1993.

Maroević, I. Mreža muzeja u Hrvatskoj: uvod. // Informatica museologica, 21,1-2(1990). URL: <https://hrcak.srce.hr/144922> (28.4.2023.)

Martek A.; Rybak Budić E. Knjižnice: kamo i kako dalje? / 12. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, [Opatija, 11. – 14. svibnja 2011.] Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2013.

Mašina D.; Kalanj K. Knjižnice: kamo i kako dalje? / 14. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, [Lovran, 13. – 16. svibnja 2015.] Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2017.

Radovanlija Mileusnić, S. Osnove i primjena suvremenog muzejskog knjižničarstva u Hrvatskoj. // Informatica museologica, 29,1-2(1998). URL: <http://hrcak.srce.hr/143052> (25.5.2023.)

Standard za specijalne knjižnice // Narodne novine, 103(2021). URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html (3.6.2023.)

Štelma, M. Vidljivost muzejskih knjižnica na mrežnim stranicama muzeja: završni rad. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017. URL: <https://repozitorij.unizd.hr/islandora/object/unizd%3A1561/datastream/PDF/view> (21.6.2023.)

Tadić K. Rad u knjižnici. Opatija: Naklada Benja, 1994.

Vermezović Ivanović, M. Arheološki muzej Istre uskoro će ponovno otvoriti vrata, ali radovi će potrajati još dvije godine: Na red dolazi i malo rimsko kazalište, (2021.) Glas Istre: URL:

<https://www.glasistre.hr/pula/arheoloski-muzej-istre-uskoro-ce-ponovno-otvoriti-vrata-ali-to-nije-kraj-radova-na-red-dolazi-i-malo-rimsko-kazaliste-711842> (20.6.2023.)

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti // Narodne novine 17(2019). URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html (20.6.2023.)

10. Popis internetskih izvora mrežnih stranica muzejskih knjižnica

Knjižnica Arheološkog muzeja Istre (Pula), URL: <http://www.ami-pula.hr/ustroj-muzeja/knjiznicni-odjel/> (27.6.2023.)

Knjižnica Arheološkog muzeja u Splitu, URL: <https://www.armus.hr/muzej/knjiznica> (27.6.2023.)

Knjižnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, URL: <https://www.amz.hr/hr/usluge/knjiznica/> (27.6.2023.)

Knjižnica Arheološkog muzeja Zadar, URL: <https://amzd.hr/odjeli/knjiznica/> (27.6.2023.)

Knjižnica Etnografskog muzeja (Zagreb), URL: <https://emz.hr/maticna-djelatnost/> (23.6.2023.)

Knjižnica Galerije umjetnina (Split), URL: <https://www.galum.hr/knjiznica/> (24.6.2023.)

Knjižnica Gradskog muzeja Bjelovar, URL: <https://gradski-muzej-bjelovar.hr/category/odjeli-i-zbirke/knjiznica/> (25.06.2023.)

Knjižnica Gradskog muzeja Križevci, URL: https://www.gradski-muzej-krizevci.hr/?page_id=193 (25.6.2023.)

Knjižnica Gradskog muzeja Požega, URL: <https://www.gmp.hr/odjeli/dokumentacijski-odjel> (25.6.2023.)

Knjižnica Gradskog muzeja Vinkovci, URL: https://muzejvk.hr/?page_id=322 (25.6.2023.)

Knjižnica Gradskog muzeja Vukovar, URL: <http://www.muzej-vukovar.hr/Zbirke/Knji%C5%BEnica> (25.6.2023.)

Knjižnica Hrvatskog povijesnog muzeja, URL: <https://www.hismus.hr/hr/odjeli/knjiznica> (22.6.2023.)

Knjižnica Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, URL: <https://www.hpm.hr/hr/Knji%C5%BEnica> (23.6.2023.)

Knjižnica Hrvatskog školskog muzeja, URL: <https://www.hsmuzej.hr/hr/sadrzaj/knjiznica> (22.6.2023.)

Knjižnica Hrvatskog športskog muzeja, URL: <https://sportski-muzej.hr/zbirke/zbirka-knjizne-grade/> (22.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Mimara, URL: https://www.mimara.hr/Izdvojeno/Knji%C5%BEnica%20Muzeja%20Mimara_8630 (24.6.2023.)

Knjižnica Kninskog muzeja, URL: <https://www.kninskimuzej.hr/knjiznica/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja antičkog stakla u Zadru, URL: <https://www.mas-zadar.hr/hr/knjiznica> (27.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Cvelferije (Drenovci), URL: <https://www.muzej-cvelferije.hr/index.php?type=main&item=245> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Đakovštine, URL: <http://muzej-djakovstine.hr/knjiznica-2/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Gacke (Otočac), URL: <http://www.gpou-otocac.hr/muzej-gacke-knjiznica-2/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Kaštela, URL: <http://www.muzej-grada-kastela.hr/knjiznica.html> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Koprivnice, URL: <https://www.muzej-koprivnica.hr/zbirke/knjiznica/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Pazina, URL: <https://www.muzej-pazin.hr/knjiznica> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Rijeke, URL: <https://www.muzej-rijeka.hr/zbirke/knjiznica-muzeja-grada-rijeka/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Rovinja, URL: <http://www.muzej-rovinj.hr/6246/HR?TipDogadajaId=&OdjelId=3&MjestoId=&OdDat=&DoDat> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Splita, URL: <https://www.mgs.hr/stalni-postav/#inner-squad-collection-anchor> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Trogira, URL: <https://muzej-grada-trogira.hr/knjiznica-i-publikacije/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja grada Zagreba, URL: <https://mgz.hr/hr/odjeli/knjiznica/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (Split), URL: <https://www.mhas-split.hr/djelatnosti/knjiznica> (27.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Like (Gospić), URL: <https://muzejlike.hr/muzejska-knjiznica> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja moderne i suvremene umjetnosti (Rijeka), URL: <https://mmsu.hr/posjetite-nas/knjiznica/> (24.6.2023.)

Knjižnica Muzeja Slavonije (Osijek), URL: <https://mso.hr/odjeli/odjel-knjiznice/> (25.6.2023.)

Knjižnica Muzeja suvremene umjetnosti (Zagreb), URL: <https://mso.hr/odjeli/odjel-knjiznice/> (24.6.2023.)

Knjižnica Muzeja za umjetnost i obrt (Zagreb), URL: <https://www.muo.hr/odjel-knjiznice/> (24.6.2023.)

Knjižnica Muzejsko dokumentacijskog centra, URL: <https://mdc.hr/hr/mdc/zbirke-fondovi/knjiznica/?searchknjiznica> (23.6.2023.)

Knjižnica Pomorskog muzeja (Orebić), URL: <https://www.muzej-orebic.hr/index.php/2013102815/muzejska-knjiznica.html> (23.6.2023.)

Knjižnica Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta (Split), URL: <http://prirodoslovni.hr/Knjiznica/index.html> (23.6.2023.)

Knjižnica Prirodoslovnog muzeja (Rijeka), URL: <http://www.prirodoslovni.com/knjiznica/> (23.6.2023.)

Knjižnica Tehničkog muzeja Nikola Tesla (Zagreb), URL: <https://tmnt.hr/knjiznica> (23.6.2023.)

Knjižnica Tiflološkog muzeja (Zagreb), URL: <https://www.tifloloskimuzej.hr/hr/knjiznica/> (24.6.2023.)

Knjižnica Zavičajnog muzeja Našice, URL: <https://www.zmn.hr/zbirke/muzejska-knjiznica/> (25.6.2023.)

11. Prilog – pitanja poslanog upitnika djelatnicima muzejskih knjižnica

1. Tko održava mrežne stranice muzejske knjižnice u kojoj radite?
 - o Diplomirani/na knjižničar/ka
 - o Kustos/ica
 - o Informatičar/ka
 - o Ostalo
2. Koliko se često ažurira mrežna stranica?
 - o Svakih 6 mjeseci ili češće
 - o Jednom godišnje
 - o Svakih 1 – 5 godina
 - o Ostalo
3. Sadrži li mrežna stranica muzejske knjižnice u kojoj radite kontakt podatke?
 - o Da
 - o Ne
4. Sadrži li mrežna stranica informacije o radnom vremenu knjižnice?
 - o Da
 - o Ne
5. Sadrži li mrežna stranica informacije o mogućnosti korištenja građe u prostoru knjižnice?
 - o Da
 - o Ne
6. Sadrži li mrežna stranica online katalog knjižnične građe?

- Da
 - Ne
7. Provodi li se digitalizacija građe u muzejskoj knjižnici?
- Da
 - Ne
8. Ako se provodi – je li ona dostupna na mrežnim stranicama knjižnice?
- Da
 - Ne
 - Nije još, ali je u planu
9. Za koje skupine korisnika je knjižnica dostupna?
- Samo za djelatnike muzeja
 - Za javnost
 - Ostalo
10. Koji uvjeti moraju biti ispunjeni za vanjske korisnike koji žele koristiti građu?
11. Jesu li zahtjevi nekad odbijeni? Ako jesu – zašto? Navedite razloge!
12. Sadrži li knjižnica svu građu koja je potrebna djelatnicima muzeja?
- Da
 - Uglavnom sadrži
 - Ne
13. Na kojim društvenim mrežama i sevisima je prisutna knjižnica?
- Facebook
 - Instagram
 - LinkedIn
 - YouTube

- Twitter
- Ostalo

14. Trebaju li sve muzejske knjižnice komunicirati putem mrežnih stranica?

- Da
- Ne

Analiza mrežnih stranica muzejskih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Primarna tema ovog diplomskog rada je analiza mrežnih stranica muzejskih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Analiziralo se mrežne stranice muzejskih knjižnica koje se nalaze u Upisniku javnih i privatnih muzeja Muzejskog dokumentacijskog centra. Prema Upisniku u Hrvatskoj postoji 169 muzeja, no samo njih 43 sadrži mrežne stranice muzejskih knjižnica. U radu se pokušalo odgovoriti na neka od pitanja kao što su: gdje se nalazi poveznica za knjižnicu na mrežnoj stranici muzeja, koliko se često ažuriraju mrežne stranice muzejski knjižnica, tko održava mrežne stranice, koje je vrste sadržaj na stranicama, itd. Istraživanje se provelo samostalnom analizom mrežnih stranica muzejskih knjižnica i online upitnikom koji je proslijeđen djelatnicima knjižnica.

Ključne riječi: specijalne knjižnice, muzejske knjižnice, marketing knjižnice, Standard za specijalne knjižnice, vrste muzeja.

Analysis of museum library websites in the Republic of Croatia

The primary topic of this thesis is the analysis of the websites of museum libraries in the Republic of Croatia. The web pages of museum libraries that are in the Register of public and private museums of the Museum Documentation Center were analyzed. According to the Register, there are 169 museums in Croatia, but only 43 of them contain museum library websites. The thesis attempts to answer some of the questions such as: where is the link for the library on the museum's website, how often are the museum library's website updated, who maintains the website, what kind of a content is on the website, etc. The research was conducted through an independent analysis of museum library websites and an online questionnaire that was forwarded to library staff.

Keywords: special libraries, museum libraries, library marketing, Standard for special libraries, types of museums